

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“, БАЈИНА
БАШТА ЗА 2021. ГОДИНУ**

**Број: 400-787/2022-06/11
Београд, 12. септембар 2022. године**

САДРЖАЈ:

	<i>Страна</i>
ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ.....	3
ПРИЛОГ I РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА.....	6
ПРИЛОГ II НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“, БАЈИНА БАШТА ЗА 2021. ГОДИНУ.....	11
ПРИЛОГ III ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“, БАЈИНА БАШТА ЗА 2021. ГОДИНУ.....	67

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног предузећа „Национални парк Тара“, Бајина Башта

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Јавног предузећа „Национални парк Тара“, Бајина Башта (у даљем тексту: Предузеће) за 2021. годину, који обухватају 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о променама на капиталу; 5) Извештај о токовима готовине и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу *Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима*, финансијски извештаји за 2021. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Јавног предузећа „Национални парк Тара“, Бајина Башта на дан 31. децембра 2021. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

Предузеће није извршило одговарајуће процене у складу са захтевима Међународног рачуноводственог стандарда МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, јер није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе путева и саобраћајница у шуми, постројења и опреме која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност. Укупна набавна вредност наведене имовине која нема исказану садашњу вредност на дан биланса стања износи 119.476 хиљада динара.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пружи основ за наше мишљење са резервом.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/2005, 54/2007 и 36/2010

² „Службени гласник РС“, број 9/2009

Скретање пажње

Као што је објашњено у Напомену 2.2.1.11 скрећемо пажњу на следеће:

Износ основног капитала исказан у Билансу стања на дан 31. децембра 2021. године од 7.949.672 хиљаде динара који обухвата државни капитал у износу од 7.937.323 хиљаде динара и износ основног капитала од 8.151.671 хиљаду динара који је одређен у оснивачком акту Предузећа и који је уписан у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре нису међусобно усаглашени.

Наше мишљење не садржи резерву по овом питању.

Остала питања

На подручју Националног парка Тара још нису створени услови за наплату накнаде од стране Предузећа за коришћење заштићеног подручја за употребу возила на моторни погон на заштићеном подручју и за посету заштићеном подручју, његовим деловима и објектима која је прописана Законом о накнадама за коришћење јавних добара и Одлуком о накнадама за коришћење заштићеног подручја Национални парк Тара. На основу члана 110 овог Закона приходи остварени од накнаде за коришћење националног парка Тара припадају Предузећу као управљачу. Постоји више улаза у заштићено подручје са магистралних и локалних путева, више села са стално насељеним становништвом (Јасиковице, Заовине, Јагоштица и Растиште), као и туристичке зоне унутар парка (Калуђерске Баре, Шљивовица, Митровац, Крња Јела, Ослуша, Соколина и Перућац), а не постоје места контроле уласка посетиоца, товара и моторних возила у заштићено подручје. До дана вршења ревизије још нису изграђене све планиране улазне капије, а у току је поступак добијања грађевинске дозволе.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.
- Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљених до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.
- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
12. септембар 2022. године

РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

С А Д Р Ж А Ј:

	<i>Страна</i>
1. Резиме откривених неправилности	8
2. Резиме датих препорука	9
3. Захтев за достављање одазивног извештаја.....	9

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1³

1) Предузеће није доставило Оснивачу ради прибављања сагласности Ценовник одстрела дивљачи, меса одстрелене дивљачи, услуга у лову и живе дивљачи за ловну 2021/2022 годину који је донео Надзорни одбор Предузећа 27. априла 2021. године и Ценовник преноћишта и других услуга које је донео Надзорни одбор Предузећа 30. јануара 2020. године, што није у складу са чланом 69 став 1 тачка 3) Закона о јавним предузећима (Напомена 2.1).

ПРИОРИТЕТ 2⁴

2) Предузеће није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе путева и саобраћајница у шуми у складу са чланом 5 став 21 Правилника о рачуноводственим политикама и параграфима 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији путева и саобраћајница у шуми која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност описаних путева и саобраћајница у шуми на дан биланса стања износи 95.505 хиљада динара, што чини 20 % укупне набавне вредности грађевинских објеката која износи 486.519 хиљада динара, а садашња вредност износи 254.666 хиљада динара. (Напомена 2.2.1.2)

3) Предузеће није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе постројења и опреме у складу са чланом 5 став 21 Правилника о рачуноводственим политикама и параграфима 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност описаних средстава постројења и опреме на дан биланса стања износи 23.971 хиљада динара, што чини 14 % укупне набавне вредности постројења и опреме која износи 173.803 хиљада динара, а садашња вредност износи 98.980 хиљада динара. (Напомена 2.2.1.2)

ПРИОРИТЕТ 3⁵

4) Предузеће није успоставило интерну ревизију у складу са одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору. (Напомена 2.1.)

³ ПРИОРИТЕТ 1 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана

⁴ ПРИОРИТЕТ 2 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити пре припремања наредног сета финансијских извештаја

⁵ ПРИОРИТЕТ 3 – грешке, неправилности и погрешна исказивања која је могуће отклонити у року до три године

2. Резиме датих препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1) Препоручујемо Предузећу да све ценовнике производа које продаје и услуга које врши доставља оснивачу ради прибављања сагласности, у складу са чланом 69 став 1 тачка 3) Закона о јавним предузећима (Напомена 2.1. - Препорука број 1)

ПРИОРИТЕТ 2

2) Препоручујемо Предузећу да, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, врши преиспитивање преосталог корисног века употребе путева и саобраћајница у шуми и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. (Напомена 2.2.1.2. - Препорука број 3)

3) Препоручујемо Предузећу да, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, врши преиспитивање преосталог корисног века употребе постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. (Напомена 2.2.1.2. - Препорука број 4)

ПРИОРИТЕТ 3

4) Препоручујемо Предузећу да успостави и организује интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. (Напомена 2.1. – Препорука 2)

3. Захтев за достављање одазивног извештаја

Јавно предузеће „Национални парк Тара“, Бајина Башта, је на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно предузеће „Национални парк Тара“, Бајина Башта, у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања на основу откривених неправилности, односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја, као и да поступи по датим препорукама.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији, одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 став 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“, БАЈИНА БАШТА ЗА 2021.
ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије	13
2. Налази у поступку ревизије	36
2.1. Интерна финансијска контрола	36
2.2. Финансијски извештај.....	41
2.2.1. Биланс стања	41
2.2.2. Биланс успеха	56
2.2.3. Извештај о осталом резултату	65
2.2.4. Извештај о променама на капиталу	65
2.2.5. Извештај о токовима готовине	66
2.2.6. Напомене уз финансијске извештаје	66
2.2.7. Потенцијалне обавезе	66

1. Основни подаци о субјекту ревизије

Јавно предузеће „Национални парк Тара“ Бајина Башта (у даљем тексту: Предузеће), основано је Законом о националним парковима⁶, ради управљања Националним парком Тара, које представља подручје под заштитом државе.

Оснивач Јавног предузећа „Национални парк Тара“ Бајина Башта је Република Србија, а права оснивача врши Влада Републике Србије.

Оснивање Предузећа је уписано у регистар Привредног суда у Ужицу под бројем Фи. 3079/93 од 28. јуна 1993. године, регистарски уложак I-548, а преведено је у Регистар привредних субјеката код Агенције за привредне регистре, Решењем БД 10934/2005 дана 9. маја 2005. године.

Предузеће наставља са радом сагласно одредбама Закона о заштити природе⁷, Закона о националним парковима⁸ и Одлуке о усклађивању пословања Јавног предузећа „Национални парк Тара“ Бајина Башта са Законом о јавним предузећима 05 број 023-11819/2016 од 15. децембра 2016. године⁹.

Делатност Предузећа од општег интереса је управљање заштићеним подручјем Националним парком Тара, у складу са законом.

Подручје Националног парка Тара простире се на територији општине Бајина Башта, у оквиру 10 катастарских општина: Јагоштица, Растиште, Заовине, Коњска река, Перућац, Бесеровина, Зауглине, Рача, Мала река и Солотуша, укупне површине 24.991,82 ха, од чега је 13.588,51 ха у државној својини, а у приватној и другим облицима својине 11.403,36 ха, од чега је 1. степеном заштите обухваћено 13,35%, 2 степеном 34,07% и 3. степеном 52,58% укупне површине, на дан ступања на снагу Закона о националним парковима.

Простор планине Таре је од стране Народне скупштине СР Србије 13. јула 1981. године проглашен Националним парком.

Према Закону о националним парковима, Предузеће као управљач, обавља послове заштите и развоја Националног парка:

- 1) спроводи режиме заштите у Националном парку и доноси План управљања;
- 2) газдује шумама у државној својини и управља шумама у Националном парку;
- 3) обавља послове заштите, гајења, унапређивања и коришћења ловне и риболовне фауне;
- 4) управља грађевинским земљиштем у државној својини, које му је пренето на коришћење;
- 5) даје у закуп земљиште и објекте којима управља, уз сагласност Владе;
- 6) организује и учествује у научним истраживањима у области заштите и развоја Националног парка;
- 7) даје сагласност за обављање научних истраживања, извођења истражних радова, снимање филмова, постављање привремених објеката на површинама у Националном парку и друга одобрења утврђена законом по претходно прибављеном мишљењу Министарства и надлежног завода за заштиту природе;
- 8) обавља послове презентације и популаризације Националног парка;

6 „Службени гласник РС“ број 39/93

7 „Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 - др. закон и 71/2021

8 „Службени гласник РС“ бр. 84/15, 95/18 - др. закон

9 „Службени гласник РС“ број 102/16

- 9) обавља послове пројектовања, изградње и одржавања објеката који су у функцији заштите, унапређивања, презентације природних и културних добара Националног парка;
- 10) сарађује са локалном заједницом, месним организацијама, удружењима грађана и становништвом у свим програмским и инвестиционим активностима на подручју Националног парка, даје сагласности и мишљења и координира активностима које се спроводе подстицајним средствима на основу овог закона;
- 11) спроводи едукацију и даје саветодавна мишљења локалном становништву у погледу развојних активности и очувања традиционалних делатности, културне баштине и народног стваралаштва;
- 12) прати и анализира стање флоре и фауне и других вредности Националног парка, води потребне евиденције и у сарадњи са надлежним заводом за заштиту природе предузима одговарајуће мере и активности;
- 13) сарађује са међународним организацијама исте или сличне делатности и спроводи међународне пројекте на подручју Националног парка;
- 14) организује, координира и планира све врсте посета и обилазака Националног парка преко своје чуварске службе или едуковане водичке службе других организација;
- 15) омогућава доступност информација од значаја за јавност;
- 16) обавља и друге активности у складу са законом и статутом.

У складу са Оснивачким актом и Статутом Предузеће обавља и делатност: заштите, унапређења, презентације и популаризације националног парка и његових природних вредности и културних добара; обезбеђивања несметаног одвијања природних процеса и одрживог коришћења природних ресурса, прикупљања, обраде података и вођења евиденције о природним вредностима, људским активностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења националног парка; праћења стања очуваности природе и степена угрожености објеката геонаслеђа, дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта, станишних типова, еколошки значајних подручја, еколошких коридора и предела; надзора над спровођењем услова и мера заштите природе у националном парку: надзора над правним и физичким лицима који обављају дозвољене делатности у националном парку у складу са законом; газдовања и одрживог туризма у националном парку; пројектовања, изградње и одржавања објеката који су у функцији заштите одрживог туризма; геодетских послова везаних за шуме, земљиште и објекте; управљање посетиоцима, друге делатности које су одређене Статутом, у складу са законом.

Законом о националним парковима је прописано да се заштита и одрживо коришћење Националног парка спроводи према Плану управљања Националним парком за период од десет година и према годишњем Програму управљања. На Програм управљања Националним парком Тара за 2021. годину који је донео Надзорни одбор Предузећа 13. новембра 2020. године Министарство заштите животне средине дало је Сагласност број 353-02-02294/2020-04 од 8. децембра 2020. године. На План управљања Националним парком Тара за период 2020 – 2029. године који је донео Надзорни одбор Предузећа 8. септембра 2021. године Влада је дала Сагласност Решењем 05 број 353-8787/2021 од 30. септембра 2021. године.

Пун назив: Јавно предузеће „Национални парк Тара“ Бајина Башта.

Скраћени назив: ЈП „Национални парк Тара“ Бајина Башта

Седиште: Бајина Башта. Улица и број: Миленка Топаловића број 3

Матични број: 07360355

ПИБ: 100760669

Претежна делатност Предузећа је: 9104 Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности.

Предузеће послује као јединствени правни субјект без огранака.

Органи Предузећа су Надзорни одбор и директор.

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова Предузећа број 1193 који је донео директор 30. августа 2021. године, на који је Сагласност дало Министарство заштите животне средине актом број 110-00-92/2021-04 од 28. децембра 2021. године основне организационе јединице Предузећа су: сектори, службе и радне јединице. У Предузећу су образовани: сектор планирања, заштите и развоја; сектор коришћења шума; сектор економско финансијских послова и рачуноводства; сектор општих и правних послова. Као посебна јединица изван сектора организује се Служба чувара заштићеног подручја која је у вези са свим секторима и непосредно је одговорна директору Предузећа.

Предузеће је на дан 31. децембра 2021. године имало 201 запосленог.

Надзорни одбор Предузећа је 5. децембра 2020. године усвојио Програм пословања за 2021. годину на који је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 023-972/2021 од 4. фебруара 2021. године.

1.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извештаја

Вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да врше у складу са Законом о рачуноводству¹⁰ који прописује Међународне стандарде финансијског извештавања (МСФИ) као основу за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима. Међународни стандарди финансијског извештавања у смислу наведеног закона су: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (Концептуални оквир за финансијско извештавање), Међународни рачуноводствени стандарди (МРС), Међународни стандарди финансијског извештавања (МСФИ) и Међународни стандарди финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП) и са њима повезана тумачења, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Предузеће је сходно критеријумима наведеним у Закону о рачуноводству разврстано у средње правно лице и примењује Међународне стандарде финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ).

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаним Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике¹¹. Редован годишњи финансијски извештај, према прописима о рачуноводству Републике Србије чине Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о променама на капиталу, Извештај о токовима готовине и Напомене уз финансијске извештаје.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији. Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

¹⁰ „Службени гласник РС”, број 73/2019 и 44/2021-др.закон

¹¹ „Службени гласник РС”, број 89/2020

Финансијски извештаји за 2021. годину усвојени су од стране Надзорног одбора Одлуком број 920/3 од 29. јуна 2022. године којом се усваја годишњи финансијски извештај за 2021. годину, са извештајем ревизора.

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Међутим, стварни резултати могу одступати од ових процена.

Финансијски извештаји за 2021. годину састављени су у складу са начелом наставка пословања, који претпоставља да ће Предузеће наставити са пословањем у догледној будућности.

Упоредне податке чине финансијски извештаји Предузећа за 2020. годину који нису били предмет ревизије Државне ревизорске институције.

1.1.1 Организација рачуноводства

Директор Предузећа донео је 23. децембра 2021. године Правилник о рачуноводству број 2060. Доношењем наведеног правилника престао је да важи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 1306 од 31. децембра 2014. године.

Правилником о рачуноводству је уређена организација рачуноводственог система, интерни рачуноводствени контролни поступци, утврђују упутства и смернице за усвајање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, одређују се лица којима се поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, прописује се идентификациона ознака, уређује кретање рачуноводствених исправа, утврђују рокови за њихово достављање на даљу обраду, и друга питања вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја за која је прописано да се уређују општим актом у складу са Законом, другим подзаконским прописима и свим захтевима професионалне регулативе.

У оквиру Сектора економско-финансијских послова и рачуноводства организоване су Служба рачуноводства и Служба финансијске оперативе, које обављају скуп послова који обезбеђује функционисање рачуноводственог информационог система и послова финансијске функције. Обављање послова у рачуноводству и финансијама и одговорност запослених уређује се општим актом којим се уређује радни однос и систематизација послова и радних задатака у Предузећу.

У оквиру Сектора економско-финансијских послова и рачуноводства обављају се следећи послови:

- послови финансијског књиговодства;
- вођење аналитике, помоћних књига и евиденција;
- књиговодство трошкова и учинака (књиговодство производње);
- благајничко пословање;
- рачуноводствено планирање;
- рачуноводствено извештавање и информисање;
- састављање и достављање периодичних и годишњих финансијских извештаја;

- рачуноводствени надзор и контрола;
- обрачун и плаћање пореза, доприноса, царина и других дажбина;
- састављање и достављање пореских пријава и других прописаних обрачуна и евиденција од стране државних и других органа;
- контрола (ликвидирање) књиговодствених докумената;
- финансијско пословање преко пословних рачуна код банака и динарске благајне;
- девизно пословање код пословних банака и преко девизне благајне и други послови у вези са наплатом и плаћањима;
- обрачун зарада и пореза и доприноса на зараде;
- вођење евиденција и састављање обрачуна и извештаја у вези хартија од вредности и кредита који се односе на Предузеће.

1.1.2. Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе примењене при састављању и презентацији финансијских извештаја, а односе се на признавање, мерење и процењивање имовине, обавеза, прихода и расхода Предузећа у складу са рачуноводственим и пореским прописима важећим у Републици Србији.

Директор Предузећа донео је 23. децембра 2021. године Правилник о рачуноводственим политикама у складу са МРС односно МСФИ, којима се у складу са Међународним рачуноводственим стандардима (даље: МРС) и Међународним стандардима финансијског извештавања утврђују рачуноводствене политике које ће се примењивати у припремању, презентацији и обелодањивању финансијских извештаја Предузећа. Доношењем наведеног правилника престао је да важи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 1306 од 31. децембра 2014. године.

У наставку извештаја даје се преглед усвојених рачуноводствених политика.

Нематеријална имовина

Нематеријална имовина су средства која се могу идентификовати као немонетарна и без физичког обележја.

Као нематеријална имовина признају се и подлежу амортизацији нематеријална средства која испуњавају услове прописане МРС 38 Нематеријална имовина, имају корисни век трајања дужи од годину дана и појединачна набавна вредност у време набавке нематеријалног средства је већа од 200,00 ЕУР-а рачунато по средњем курсу на дан набавке. Уколико нематеријална имовина не испуњава услове из става 2. овог члана признаје се на терет расхода периода у коме је настала.

Почетно мерење нематеријалне имовине врши се по набавној вредности или цени коштања. У набавну вредност нематеријалне имовине укључује се нето фактурна цена добављача, сви директни зависни трошкови набавке и дажбине који се могу директно приписати припреми средства за намеравану употребу.

Накнадно мерење након почетног признавања нематеријалне имовине врши се по трошковном моделу из МРС 38 Нематеријална имовина, односно по набавној вредности или цени коштања, умањеној за исправке вредности по основу кумулиране амортизације и обезвређења.

Амортизација нематеријалне имовине која подлежу амортизацији врши се применом пропорционалног метода у року од 10 година (рачуноводствени програми набављени независно од рачунара и рачунарски програм – ГИС технологија за шумарство), осим нематеријалне имовине чије је време утврђено уговором, када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора.

Обрачун амортизације нематеријалне имовине почиње наредног месеца од месеца када је средство расположиво за коришћење, док се са обрачуном амортизације престаје када је садашња вредност једнака нули, када се средство расходује или отуђи, или када се рекласификује у сталну имовину која се држи за продају.

Основицу за обрачун амортизације нематеријалне имовине чини набавна вредност, односно цена коштања умањена за преосталу вредност.

Накнадни издатак који се односи на нематеријално средство након његове набавке или завршетка увећава вредност нематеријалног средства ако испуњава услове да се призна као нематеријално средство, тј. ако је век трајања дужи од годину дана и ако је вредност накнадног издатка већа од 200,00 ЕУР-а рачунато по средњем курсу.

Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао.

На крају сваког извештајног периода Предузеће процењује да ли постоје било какве назнаке да је вредност нематеријалне имовине умањена. Ако постоје такве назнаке процењује се надокнадиви износ и у случају када је он мањи од књиговодствене вредности, Предузеће треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ, уз признавање губитка због умањења вредности.

Некретнине, постројења и опрема

Као некретнине, постројења и опрема признају се и подлежу амортизацији материјална средства која испуњавају услове за признавање прописане МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, чији је корисни век трајања дужи од годину дана и појединачна набавна вредност у време набавке средства је већа од 200,00 ЕУР-а рачунато по средњем курсу на дан набавке.

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме који испуњавају услове за признавање као стално средство, врши се по набавној вредности или по цени коштања.

Набавна вредност/цена коштања некретнина, постројења и опреме обухвата:

- (а) фактурну цену, укључујући увозне таксе и порезе по основу промета који се не могу рефундирати, након одузимања трговачких попушта и рабата.
- (б) све трошкове који се могу директно приписати довођењу средства на локацију и у стање које је неопходно да би средство могло функционисати, на начин на који то очекује менаџмент.
- (ц) иницијалну процену трошкова демонтаже, уклањања средства и обнове подручја на којем је средство лоцирано, што је обавеза која се Предузећу намеће било када се средство набави или као последица коришћења средства у току одређеног периода за све друге сврхе осим за производњу залиха у том периоду.

У набавну вредност, односно цену коштања некретнине, постројења и опреме укључују се и трошкови камата који су настали по основу изградње или набавке тих средстава ако су испуњени услови за примену допуштеног алтернативног поступка из МРС 23 *Трошкови позајмљивања*, и члана 33. овог Правилника.

Некретнине, постројења и опрема чине групе средстава сличне природе и употребе у пословању Предузећа, као што су:

- земљиште (пољопривредно, остало и грађевинско);
- зграде и други грађевински објекти (пословна зграда, пословни и помоћни објекти и др.);
- путеви и саобраћајнице у шуми;
- производна опрема (ланчане и моторне тестере, ванбродски мотор, сплав платформа, фото опрема и др.);
- транспортна средства (путничка и теретна возила, чамци, глисер, моторне санке, приколице, трактори, мини бус и др.);
- намештај и уређаји;

- канцеларијска опрема; и
- рачунарска опрема.

Након почетног признавања земљиште (пољопривредно и грађевинско) исказује се по набавној вредности.

Након почетног признавања, зграде и други грађевински објекти исказују се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности.

Ревалоризовани износи се заснивају на периодичним (петогодишњим) проценама, које врши екстерни независни проценитељ, који је професионално лице са признатим и релевантним стручним квалификацијама и скоријим искуством процењивања на локацији и категорији некретнина чија се вредност процењује.

Када се врши ревалоризација, ревалоризује се целокупна група коју чине зграде и други грађевински објекти. Ефекти процене фер вредности зграда и других грађевинских објеката књиже се тако да се исправка вредности елиминише, односно сведе на нулу и тиме набавна вредност сведе на поштену вредност.

Након почетног признавања, путеви и саобраћајнице у шуми, као и опрема (производна, канцеларијска и рачунарска опрема и транспортна средства) вреднују се по свом трошку набавке (по набавној вредности), умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке за умањење вредности.

За улагања у путеве и саобраћајнице у шуми током њиховог века трајања, више од 200,00 ЕУР-а рачунато по средњем курсу, увећава се њихова набавна вредност.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се применом пропорционалне методе којом се вредност средстава у потпуности отписује током процењеног века употребе.

Приликом обрачуна амортизације некретнина, постројења и опреме користиће се следећи век трајања и стопе амортизације:

ОПИС	Корисни век трајања у годинама	Стопа амортизације (%)
1. НЕКРЕТНИНЕ		
<i>Грађевински објекти:</i>		
- пословне зграде	20-57	1,82 - 5,00
- помоћни објекти	10-45	2,22-10,00
- остали објекти	20-34	2,86- 5,00
- објекти нискоградње	45	2,22
<i>Путеви и саобраћајнице у шуми</i>		
- путеви у шуми	66,67	1,50
<i>Производна опрема</i>		
- ланчане и моторне тестере	10	10,00
- ванбродски мотор и сплав платформа	20	5,00
Транспортна опрема		
- путничка и теренска возила	20	5,00
- теретна возила, приколице, мини бус и трактори	20-25	4,00-5,00
- чамци и глисери	20	5,00
Рачунарска опрема	7,00	14,00
Канцеларијска опрема и намештај	20	5,00
<i>Остала опрема</i>	14-33	3,00-7,00
<i>Стручни апарати у шумарству</i>	10	10,00

Основицу за амортизацију зграда и других грађевинских објеката који се исказују по фер вредности чини процењени износ који изражава њихову поштену-фер вредност по одбитку остатка вредности средстава.

Основицу за обрачун амортизације путева и саобраћајница у шуми и опреме чини набавна вредност умањена за остатак вредности. Ако је остатак вредности средства безначајан, сматра се да је једнак нули.

Резидуална вредност и корисни век средства се проверавају барем на крају сваког датума биланса стања, и уколико се очекивања разликују од претходних процена, промену треба обрачунати у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Обрачун амортизације почиње наредног месеца од месеца када је средство расположиво за коришћење, док се са обрачуном амортизације престаје када је садашња вредност једнака нули, када је средство расходовано или продато, или кад се рекласификује у стално средство које се држи за продају.

Земљиште, некретнине, постројења и опрема у припреми, не подлежу обрачуну амортизације.

Накнадни издатак који се односи на некретнину, постројење и опрему након његове набавке или завршетка, увећава вредност средства ако испуњава услове да се призна као стално средство, тј. ако је век трајања дужи од годину дана и ако је вредност накнадног издатка виша од 200,00 ЕУР-а рачунато по средњем курсу.

Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао. Такође, ако је накнадни издатак настао претежно по основу рада, потрошног материјала и ситнијих резервних делова тај издатак се исказује као текући трошак одржавања.

За накнадни издатак који увећава вредност некретнине, постројења и опреме коригује се и набавна вредност.

Одстрањен део се расходује по процењеној вредности ако није могуће утврдити његову књиговодствену вредност.

Некретнине постројења и опрема који су, према МСФИ 5 Стална имовина која се држи за продају и престанак пословања класификовани као средства намењена продаји, на дан биланса исказују се као обртна средства и процењују се по нижој вредности између књиговодствене и фер (поштене) вредности умањене за трошкове продаје.

Улагања на туђим основним средствима ради обављања делатности признају се и исказују се на посебном рачуну као основна средства под условом да су испуњени услови за признавање из става 1. овог члана. Амортизација улагања на туђим основним средствима врши се на основу процењеног века коришћења који је утврђен уговором са власником тих средстава.

Добици и губици који проистичу из расхоровања или продаје некретнина, постројења и опреме се признају у билансу успеха у оквиру осталих прихода или осталих расхода.

На крају сваког извештајног периода Предузеће процењује да ли постоје било какве назнаке да је вредност некретнина, постројења и опреме умањена. Ако постоје такве назнаке процењује се надокнадиви износ и у случају када је он мањи од књиговодствене вредности, Предузеће треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ, уз признавање губитка због умањења вредности.

Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина (земљиште или објекат - или део објекта или обоје) коју држи Предузеће као власник у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или и једног и другог, а не за:

(а) коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе, или

(б) продају у редовном току пословања.

Некретнина коју користи Предузеће није инвестициона некретнина.

Инвестиционе некретнине се признају као средство ако и само ако:

(а) је вероватно да ће Предузеће у будућности остварити економску корист од те инвестиционе некретнине;

(б) се набавна вредност инвестиционе некретнине може поуздано одмерити.

Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања (набавке) врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном мерењу, зависни трошкови набавке укључују се у набавну вредност или цену коштања.

Накнадни издатак који се односи на већ признату инвестициону некретнину приписује се исказаном износу инвестиционе некретнине ако испуњава услове да се призна као стално средство, тј. ако је век трајања дужи од годину дана и ако је вредност накнадног издатка виша од 200,00 ЕУР рачунато по средњем курсу.

Накнадни издатак који не задовољава услове из става 3. овог члана исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао.

Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се по фер вредности.

Фер вредност инвестиционе некретнине је њена тржишна вредност. Фер вредност се мери као највероватнија цена која реално може да се добије на тржишту, на дан биланса стања, у складу са дефиницијом фер вредности.

Процену фер вредности инвестиционе некретнине утврђује независни екстерни проценитељ.

Инвестиционе некретнине не подлежу обрачуну амортизације.

Добитак или губитак настао због промене фер вредности инвестиционе некретнине се признају у билансу успеха у оквиру прихода или расхода по основу усклађивања вредности имовине.

Накнадни издаци повећавају вредност инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће приливи будућих економских користи бити већи од процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у коме су настали.

Закуп (Лизинг)

Сагласно МСФИ 16 Лизинг, Предузеће као корисник лизинга сваки лизинг (и финансијски и пословни) третира на исти начин.

Закуп (лизинг) се признаје као право коришћења средстава и коресподентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Предузећа.

Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у билансу успеха током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода.

Почетно одмеравање средстава која проистичу из закупа (имовина са правом коришћења) врши се по набавној вредности. Набавна вредност укључује:

- износ почетно одмерене обавезе по основу закупа;
- сва плаћања по основу закупа извршена на први дан или пре првог дана трајања закупа (аванси/унапред плаћена закупнина) умањено за све евентуалне примљене подстицаје у вези са закупом;
- све почетне директне трошкове које је створио купац, и
- процену трошкова враћања у првобитно стање.

Примљени подстицаји најкасније до првог дана закупа умањују вредност имовине, а за накнадно примљене подстицаје поново се врши обрачун имовине и обавезе.

На први дан трајања закупа, обавеза по основу тог закупа мери се по садашњој вредности свих (будућих) плаћања у вези са закупом која нису извршена до тог дана.

Плаћања за закуп укључена у одмеравање обавезе на први дан трајања закупа обухватају следећа плаћања:

- фиксна плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањена за све примљене подстицаје у вези са закупом;
- варијабилна плаћања по основу закупа која су заснована на индексу или стопи;
- износе за које се очекује да ће бити плаћени од стране купца у оквиру гарантоване преостале вредности;
- цену коришћења опције откупа уколико је купац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за раскид закупа, ако услови закупа указују да ће купац извршити ту опцију.

Обавеза по основу закупа се дисконтује по каматној стопи садржаној у закупу ако је стопу лако утврдити (нпр. у случају лизинга). У случајевима када каматна стопа не може лако да се утврди, купац примењује инкременталну каматну стопу позајмљивања. Инкрементална каматна стопа позајмљивања је каматна стопа коју би купац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Уколико је обавеза за закуп уговорена у девизама или са валутном клаузулом, обавеза се обрачунава дисконтовањем плаћања у иностраној валути, а затим се тај износ прерачунава у динаре на први дан трајања закупа (применом уговореног курса стране валуте на тај дан).

Унапред плаћена закупнина пре првог трајања закупа се укључује у вредност имовине са правом коришћења, али нема карактер будуће обавезе и не дисконтује се.

Накнадно одмеравање средстава која проистичу из закупа (имовина са правом коришћења) врши се по набавној вредности:

а) умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке за умањење вредности; и

б) усклађеној за евентуална поновна одмеравања обавезе по основу закупа (лизинга).

Средстава која проистичу из закупа (имовина са правом коришћења) се амортизују током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Предузеће искористити могућност куповине, средство које је предмет закупа се амортизује од првог дана трајања закупа до краја корисног века трајања.

Након првог дана трајања закупа, обавеза по основу закупа се одмерава тако што се:

а) увећава по основу обрачуна камате;

б) умањује по основу извршених плаћања закупа;

ц) поново одмерава (прерачунава) услед поновне процене, модификације закупа или ревидираних суштински фиксних плаћања.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у билансу успеха.

Краткорочни закуп су закуп са трајањем 12 месеци или мање. Закуп који садржи опцију откупа нема карактер краткорочног закупа, независно од рока на који је закуп уговорен.

Биолошка средства

Биолошка средства обухватају шуме.

Предузеће признаје биолошко средство само онда:

(а) када Предузеће контролише средство као резултат претходних догађаја;

(б) када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим средством притицати у Предузеће; и

(ц) када се фер вредност или набавна вредност средства може поуздано одмерити.

Биолошко средство се одмерава приликом почетног признавања и на крају сваког извештајног периода по фер вредности умањеној за трошкове продаје, осим у случају када се фер вредност не може поуздано одмерити.

Процену фер вредности шума врши интерно формирана комисија Предузећа коју чине дипломирани шумарски инжењери. Фер вредност шума се утврђује сагласно методологији о начину утврђивања количине дрвне масе, квалитетне структуре и других елемената за утврђивање вредности шума и начину утврђивања те вредности.

Према методологији, вредност шума се добија када се утврђена стална дрвна запремина разврста на дрвне сортименте, утврди продајна вредност сортимената утоварених на превозна средства, па се од тако добијене вредности дрвних сортимената одбију сви трошкови сече, вуче и израде дрвних сортимената, као и осталих варијабилних и фиксних трошкова који директно или индиректно имају утицај.

Шуме не подлежу обрачуна амортизације.

За обнављење шума врши се обавезно дугорочно резервисање.

Добитак или губитак који настаје при почетном признавању шуме по фер вредности умањеној за трошкове продаје, као и добитак или губитак који настаје као резултат промене фер вредности умањене за трошкове продаје шуме, укључује се у биланс успеха за период у ком је настао.

Залихе

Залихе су средства:

- (а) која се држе ради продаје у уобичајеном току пословања;
- (б) у процесу производње за такву продају; или
- (ц) у облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу или приликом пружања услуга.

Залихе обухватају:

- 1) основни и помоћни материјал који ће бити искоришћени у процесу производње;
- 2) недовршене производе чија је производња у току;
- 3) готове производе које је произвело предузеће;
- 4) робу - сувенире који су набављени и држе се ради продаје.

Залихе материјала, недовршене производње, готових производа и робе, рачуноводствено се обухватају у складу са *МРС 2 Залихе*.

Почетно признавање залиха врши се по набавној вредност која обухвата фактурну цену, увозне царине и друге дажбине (осим оних које Предузеће може касније да поврати од пореских власти) и трошкове превоза, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању готових производа, материјала и услуга. Трговачки попусти, рабати и друге сличне ставке се одузимају при одређивању трошкова набавке.

Залихе се накнадно вреднују по набавној вредности/цени коштања односно нето продајној вредности умањеној за трошкове довршења и продаје, ако је нижа.

Вредност утрошених залиха се утврђује методом просечне пондерисане цене.

Када се залихе продају, њихова књиговодствена вредност се признаје као расход периода у ком се признаје и приход повезан са њима.

Износ било ког отписа залиха на нето оствариву вредност и сви губици залиха се признају као расход у периоду у ком је настао отпис или губитак. Износ било ког поништавања отписа залиха, које се ради због повећања нето оствариве вредности, признаје се као умањење износа залиха признатих као расход у периоду у којем је поништавање извршено.

Залихе материјала обухватају залихе материјала, резервних делова, ауто гума, потрошног материјала, алата и ситног инвентара који се у целини отписују у моменту стављања у употребу.

Залихе материјала које се набављају од добављача процењују се по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа.

Залихе материјала који је произведен као сопствени учинак Предузећа мере по цени коштања или по нето продајној вредности ако је нижа.

Набавну вредност или цену коштања залиха чине сви трошкови набавке, трошкови производње (конверзије) и други трошкови настали довођењем залиха на њихово садашње место и стање.

Трошкови набавке материјала обухватају набавну цену, увозне дажбине и друге порезе (осим оних које предузеће може накнадно да поврати од пореских власти као што је ПДВ који се може одбити као претходни порез), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци материјала. Попусти, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке.

Када се материјал производи као производ сопствене производње и даље користи у наредној фази процеса производње, његова процена врши се у висини трошкова производње тих залиха, а највише до нето продајне вредности тих залиха.

Материјал се отписује испод трошкова набавке, односно цене коштања и утврђује губитак због обезвређења ако се очекује да ће готови производи у које ће бити уграђен материјал бити продати по нето продајној цени нижој од цене коштања (трошкова производње) готових производа.

Као апроксимација за нето продајну вредност готових производа у које ће бити уграђен односни материјал, за сврхе утврђивања губитака због обезвређења, користи се трошак замене материјала, односно набавна цена или цена коштања тог или сличног материјала на дан утврђивања обезвређења.

Процену нето продајне вредности залиха материјала врши посебна комисија коју образује директор Предузећа.

Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала, врши се по методи просечне пондерисане цене.

Утврђивање пондерисане просечне цене врши се после сваког новог улаза материјала.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести њихову вредност на нето очекивану продајну вредност (залихе са успореним обртом, сувишне и застареле залихе). Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се отписују.

Залихе недовршене производње мере се по цени коштања или по нето продајној вредности, ако је нижа.

Цена коштања, односно трошкови производње (конверзије) залиха обухватају трошкове који су директно повезани са јединицама производа, као што је директна радна снага. Они, такође, обухватају систематско додељивање фиксних и променљивих режијских трошкова који настају приликом утрошка материјала за производњу готових производа. Фиксни режијски трошкови су они индиректни трошкови производње који су релативно константни, без обзира на обим производње, као што су амортизација и одржавање зграда и опреме, као и трошкови руковођења и управљања. Промењиви режијски трошкови су они индиректни трошкови производње који се мењају, директно или скоро директно, сразмерно промени обима производње, као што су индиректни материјал и индиректна радна снага.

Резултат производног процеса може да буде више производа који се производе истовремено. Кад трошкови производње сваког производа не могу посебно да се одреде, тада се додељују производима на разумној и доследној основи. На пример, додељивање може да буде засновано на релативној продајној вредности сваког производа, у фази производног процеса када се производи могу одвојено идентификовати или по окончању производње.

Други трошкови укључују се у цену коштања залиха само у мери у којој су настали приликом довођења залиха на њихово садашње место и у садашње стање. На пример, у цену коштања залиха могу се укључити и непроизводни режијски трошкови.

Трошкови који се не укључују у цену коштања залиха недовршене производње и готових производа и који се признају на терет расхода су:

(а) неуобичајено велико расипање материјала, радне снаге или други трошкови производње;

(б) трошкови складиштења (осим ако ти трошкови нису неопходни у процесу производње пре наредне фазе производње);

(ц) режијски трошкови администрације који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање, и

(д) трошкови продаје.

Нето продајна вредност залиха недовршене производње представља процењену продајну вредност готових производа, умањену за процењене трошкове довршавања и процењене трошкове продаје.

Нето продајна вредност залиха готових производа представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје.

Процењени трошкови продаје залиха недовршене производње и готових производа, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје.

Процењени трошкови довршавања, за потребе свођења залиха недовршене производње на нето продајну вредност, утврђују се на бази степена завршености и обрачунате цене коштања залиха недовршене производње.

Отписивање залиха недовршене производње, односно готовинских производа врши се за сваки производ посебно.

Залихе робе - сувенира мере се по набавној вредности. Набавну вредност чини фактурна цена добављача, увозне дажбине и други порези (осим оних које Предузеће може накнадно да поврати од пореских власти као што је ПДВ који се може одбити као претходни порез), трошкови превоза, манипулативни трошкови и други трошкови који се могу директно приписати стицању залиха робе. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке робе.

Залихе робе у малопродаји воде се по продајним ценама, а обрачун разлике у цени врши се тако да вредност излаза робе и вредност робе на залихама буде исказана по методи просечне пондерисане цене.

Обрачун оствареног дела разлике у цени приликом свођења залиха робе са продајне цене на набавну цену врши се на нивоу укупних залиха у малопродаји.

Финансијски инструменти

Класификација финансијских средстава се утврђује на почетку иницијалног признавања, односно када Предузеће постане страна у уговорним односима у вези са инструментом.

Након почетног признавања, сва средства која спадају у оквир МСФИ 9 се одмеравају на један од следећих начина:

- По амортизованој вредности;
- По фер вредности кроз укупни остали резултат (FVTOCI);
- По фер вредности кроз биланс успеха (FVTPL).

Класификација и вредновање финансијских средстава у складу са МСФИ 9 зависи од два основна критеријума:

- а) пословног модела на основу којег се управља финансијским средством;
- б) карактеристика уговорених новчаних токова финансијског средства (“SPPI“ test - Solely Payments of Principal and Interest).

Процена пословног модела на основу којег се управља финансијским средствима је кључна за класификацију финансијских средстава. Пословни модел се утврђује на нивоу који одражава како се управља групом финансијских средстава да би се постигао одређени пословни циљ. Пословни модел не зависи од намера руководства за појединачни инструмент. Овај услов не посматра сваки инструмент појединачно већ виши ниво груписања. Могуће је да Предузеће има више од једног пословног модела на основу којег се управља финансијским средствима.

Процена пословног модела се врши на крају сваког извештајног периода како би се утврдило да ли је дошло до промене у пословном моделу за управљање портфолијом у целини у односу на претходни период. У том случају врши се рекласификација финансијских средстава у одговарајућу категорију (амортизована вредност, FVTOCI, FVTPL). Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела.

При почетном признавању, Предузеће одмерава финансијско средство према његовој фер вредности, која је у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи периода у билансу успеха.

Након почетног признавања, резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Накнадно одмеравање дужничких инструмената Предузећа зависи од пословног модела за управљање имовином и карактера новчаног тока имовине.

Предузеће класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

Амортизовани трошак - Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.

Фер вредност кроз остали укупни резултат - Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитка и губитка по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни губитак или добитак који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијска средства се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава се методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

Фер вредност кроз биланс успеха – Имовина која не испуњава услове за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признаје се у билансу успеха и представља промену у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме су настали.

Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином и готовинским еквивалентима се у билансу стања Предузећа подразумевају:

1. готовина у благајни,
2. средства по виђењу која се држе на рачунима банака,
3. орочена средства на рачунима банака до 90 дана,
4. остала новчана средства.

Новчана средства се вреднују по њиховој номиналној вредности. Уколико је реч о новчаним средствима у страниј валути она се вреднују по званичном средњем курсу валуте објављеном од стране Народне банке Србије.

Прекорачења по текућем рачуну на дан састављања финансијских извештаја укључују се у обавезе по кредитима у оквиру краткорочних финансијских обавеза.

Потраживања од купаца и остала потраживања

Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице

Позајмице се почетно признају у износима датих средстава. Временски период на који могу бити дате је до годину дана, тако да се класификују као текућа потраживања.

Финансијске обавезе

Обавезе према добављачима и остале краткорочне обавезе из пословања почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања.

Дужнички инструменти (обавезе по основу меница и зајмова) класификовани као краткорочне обавезе треба да се одмеравају по недисконтованом износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена умањено за евентуално обезвређење.

Примљени кредити од банака се првобитно признају у износима примљених средстава, а након тога се исказују по амортизованој вредности уз примену уговорене каматне стопе.

Обавеза је текућа уколико се очекује да буде измирена у редовном току пословног циклуса Предузећа, односно у периоду до 12 месеци након датума извештавања. Све остале обавезе се класификују као дугорочне.

Признавање и престанак признавања финансијских инструмената

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Предузеће обавезе да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијског средства се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Предузеће преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Предузеће искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Предузеће може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Предузеће покуша да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

Модификација финансијских средстава-Предузеће понекад изнова преговара или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Предузеће процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Предузеће престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности чије је признавање престало и фер вредност новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

Обезвређење финансијских средстава - Предузеће унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања.

Мерење ECL одражава:- (1) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата,- (2) временску вредност новца, и - (3) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорена средства се приказују у билансу стања умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у билансу успеха, а остале промене књиговодствене вредности се признају у осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мереним по фер вредност кроз остали укупни резултат.

Општи модел обезвређења финансијских средстава – тростепени модел - Предузеће примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степан 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи (“12-месечни ECL”). Уколико Предузеће идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степан 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје (“ECL целокупног животног века инструмента”).

Уколико Предузеће утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степан 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавезе у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавезе, Предузеће примењује дефиницију неизвршења обавезе која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одражава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно. Предузеће признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у билансу успеха, као добитак или губитак по основу обезвређења.

Поједностављени приступ обезвређењу потраживања - Предузеће примењује поједностављени приступ за обезвређење потраживања од купаца и уговорна средства и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Предузеће користи матрицу резервисања (исправке вредности) приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Предузеће користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је применљиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности, а висина губитка се признаје у билансу успеха у оквиру расхода од усклађивања вредности остале имовине.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз биланс успеха уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи, а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

Дугорочна резервисања

Резервисање је обавеза са неизвесним роком доспећа или износом.

Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Трошак резервисања се признаје у расходима периода.

Дугорочно резервисање се признаје када:

а) Предузеће има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја,

б) је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза, и

ц) износ обавезе може поуздано да се процени.

Уколико наведени услови нису испуњени, резервисање неће бити признато.

Резервисања која Предузеће врши су: резервисања за трошкове обнављања природних богатстава и резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених.

Резервисања се разликују од других обавеза као што су, на пример, обавезе према добављачима и обрачунате обавезе, јер је код њих присутна неизвесност у погледу рока настанка или износа будућих издатака који су потребни за измирење.

Мерење резервисања врши се у износу који је признат као резервисање и он представља најбољу процену издатка који је потребан за измирење садашње обавезе на дан биланса стања.

Резервисања се испитују на дан сваког биланса стања и коригују тако да одражавају најбољу садашњу процену.

Тамо где је учинак временске вредности новца значајан, износ резервисања представља садашњу вредност издатака за које се очекује да ће бити потребни за измирење обавезе у будућности. Због временске вредности новца, резервисања у вези са одливима готовине који настају одмах после дана биланса стања штетнија су од оних где одливи готовине у истом износу настају касније. Резервисања се, дакле, дисконтују, тамо где је учинак значајан.

Дисконтна стопа је стопа пре опорезивања која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризика специфичних за обавезу. Дисконтна стопа не одражава ризике за које су процене будућих токова готовине кориговане.

Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава обухватају резервисања за обнављање (репродукцију) шума, која се формирају у складу са Законом о шумама. Резервисања се обрачунавају у износу од 15% на основицу коју чини тржишна вредност израђених дрвних сортимената на терену. Средства за репродукцију шума служе за одржавање и заштиту постојећих шума, обнављање посечених шума и отварање постојећих шума за експлоатацију.

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених обухватају резервисања по основу плаћања отпремнина за одлазак у пензију. Ова резервисања се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе бити плаћене. Имајући у виду да у Републици Србији не постоји развијено тржиште за овакве обвезнице, користиће се дисконтна стопа НБС.

За потребе свеобухватне актуарске процене потребне за израчунавање обавезе по основу овог резервисања, Предузеће ангажује независног проценитеља.

Потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Потенцијална обавеза је могућа али неизвесна обавеза, или садашња обавеза која није призната зато што не задовољава услов да буде призната као обавеза. Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима. Потенцијалне обавезе се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала. У оквиру потенцијалних обавеза Предузеће обелодањује потенцијалне обавезе по основу судских спорова, датих јемстава, гаранција итд.

Предузеће не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима. Потенцијална средства се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан и значајан.

Одложени порези

Одложени порез на добитак се обрачунава за све привремене разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на дан извештавања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за обрачун износа одложеног пореза.

Одложене пореске обавезе признају се за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и за ефекте пренетог губитка и неискоришћених пореских кредита из претходних периода до нивоа до којег је вероватно да ће постојати будући опорезиви добици на терет којих се одложена пореска средства могу искористити.

Књиговодствена вредност одложених пореских средстава преиспитује се на сваки извештајни датум и умањује до мере до које више није извесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се укупна вредност или део вредности одложених пореских средстава може искористити.

Одложена пореска средства која нису призната процењују се на сваки извештајни датум и признају до мере у којој је постало вероватно да ће будућа опорезива добит дозволити повраћај одложеног пореског средства.

Одложени порези признају се као расходи и приходи и укључени су у нето (губитак)/добитак извештајног периода, осим одложених пореза који се односе на ефекте процене фер вредности некретнина (зграде и други грађевински објекти) евидентираних преко ревалоризационих резерви у ком случају се одложени порези књиже преко ових резерви.

Државна давања и државна помоћ

Државна помоћ су мере предузете од стране државе с намером да пружи економску корист специфичну за Предузеће ако испуњава одређене критеријуме.

Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса ресурса Предузећу по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности Предузећа.

Државно давање се признаје на систематској основи у билансу успеха током периода у којима Предузеће признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тог давања.

Државно давање које се прима као надокнада за настале расходе или у сврху пружања директне финансијске подршке Предузећу са којом нису повезани будући трошкови се признаје у билансу успеха периода у којем се прима.

Државно давање везано за покриће расхода који ће се десити у наредном периоду признаје се као одложени приход, тј. одлаже се на рачуну пасивних временских разграничења и признаје као приход у наредним обрачунским периодима.

Немонетарна државна давања (у облику преноса немонетарних средстава, као што су земљиште или други ресурси, који се дају на коришћење Предузећу) признају се по номиналној вредности немонетарних средстава.

Државна давања повезана са средствима евидентирају се као одложени приход и признају се у приходе на систематичној и пропорционалној основи током употребног века средства на бази сучељавања са расходима за амортизацију.

Државно давање које постане повративо се рачуноводствено обухвата као промена рачуноводствене процене у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. Повраћај давања повезаних са приходима се најпре пребија са неамортизованим одложеним задужењем признатим по основу давања. Износ повраћаја који превазилази одложено задужење или уколико такво задужење уопште не постоји, се одмах признаје у билансу успеха. Повраћај давања повезаних са средствима се признаје као повећавање књиговодствене вредности средства или као смањивање салда одложених прихода за износ отплате. Кумулативна додатна амортизација која би на тај датум, да није било давања, била призната у билансу успеха, се одмах признаје у билансу успеха.

Приходи

Предузећ врши признавање прихода у складу са МСФИ 15 кроз модел од пет корака:

1) Идентификација уговора са купцима - уговорне стране су одобриле уговор (писмено, усмено или у складу са другим уобичајеним пословним праксама) и обавезале су се да испуне своје обавезе;

2) Идентификација уговорне обавезе (обавезе чињења) тј. да ли је то испорука добра или услуге – предузеће може да идентификује права свих страна у вези са добрима или услугама које се преносе;

3) Утврђивање цене трансакције - предузеће може да идентификује услове плаћања за добра или услуге које се преносе;

4) Алокација цене трансакције на уговорне обавезе - садржина уговора је комерцијална (то јест, очекује се да ће ризик, време или износ будућих токова готовине Предузећа да се промене као резултат уговора): и

5) Признавање прихода када се испуне уговорне обавезе - постоји значајна вероватноћа да ће Предузеће добити накнаду на коју ће имати право у замену за добра или услуге који ће бити испоручени купцу. Приликом вршења процене да ли је вероватно да ће наплата неког износа накнаде бити извршена, Предузеће разматра само способност и намеру купца да плати тај износ накнаде до истека рока доспећа. Износ накнаде на који ће Предузеће имати право може бити мањи од цене наведене у уговору ако је накнада променљива зато што Предузеће може да понуди купцу попуст на цену.

Финансијски приходи

Финансијски приходи обухватају приходе од камата, курсних разлика и остале финансијске приходе.

(а) Приход од камата

Приходи од камата се признају ако:

- је вероватан прилив економских користи повезаних са том трансакцијом у Предузеће,
- се износ прихода може поуздано измерити.

Приходи од камата се признају на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камата на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијских приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Предузеће прими или плати у вези стицања финансијског средства, на пример провизија за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарања услова инструмената или за обраду докумената трансакције.

Приход од камата се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског инструмента, осим:

(а) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камата обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке, и

(б) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

Приходи од камата се, у складу са начелом узрочности, признају у билансу успеха периода на који се односе. Приход од камата потиче од камата на депонована средства код банака, као и на затезне камате које се обрачунавају купцима који касне у извршавању својих обавеза, у складу са уговорним одредбама.

(б) Приход од закупнина

Приход од закупнина потиче од давања инвестиционих некретнина у закуп и обрачунава се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Расходи

Расходи обухватају пословне расходе који проистичу из уобичајених активности предузећа, финансијске расходе, остале расходе и расходе од усклађивања вредности имовине. Расходи се признају у билансу успеха по начелу узрочности прихода и расхода односно на обрачунској основи и утврђују се за период када су настали.

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкове материјала и енергије, трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе, трошкове амортизације, трошкове резервисања, и трошкове услуга пружене од стране трећих лица.

Расходи директног материјала односе се на сировине и материјал који су употребљени за израду производа. Расходи материјала поред директног материјала обухватају и расходе осталог материјала, резервних делова, горива и енергије.

Пословни расходи обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип узрочности прихода и расхода). Сви расходи признају се независно од плаћања.

Финансијски расходи

Финансијски расходи обухватају расходе по основу камата и курсних разлика и остале финансијске расходе, који се евидентирају у билансу успеха периода на који се односе, у складу са начелом узрочности.

Камата и други трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања су камате и други трошкови које Предузеће има у вези са позајмљивањем средстава. Трошкови позајмљивања могу обухватати:

- трошкове камата израчунате коришћењем методе ефективне камате,
- курсне разлике настале по основу позајмљивања у иностраној валути, у износу до ког се сматрају кориговањем трошкова камате.

Камата и остали трошкови позајмљивања предузећа обухватају се по основном поступку у складу са МРС 23 Трошкови позајмљивања, односно на терет расхода периода у коме су настали, осим у мери у којој се капитализују када се обухватају по допуштеном алтернативном поступку.

Капитализација камате и других трошкова позајмљивања у складу са допуштеним алтернативним поступком из МРС 23 Трошкови позајмљивања врши се када се камата и други трошкови позајмљивања непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средства које се оспособљава за употребу, када је вероватно да ће ти трошкови донети Предузећу будуће економске користи и када могу да се поуздано измере. Уколико сви наведени услови за капитализацију камате нису испуњени камата и трошкови позајмљивања признају се као расход периода у коме су настали.

Предузеће треба да започне капитализацију трошкова позајмљивања, као део набавне вредности средства које се квалификује, на датум почетка капитализације. Датум почетка капитализације је датум када Друштво први пут испуни сваки од наведених услова:

- (а) направи издатке за средство;
- (б) направи трошкове позајмљивања и
- (ц) предузме активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају.

Предузеће треба да престане са капитализацијом трошкова позајмљивања када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средства која се квалификују припремила за планирану употребу или продају.

Предузеће треба да обустави капитализацију трошкова позајмљивања током продужених периода у којима је прекинут активан развој средства које се квалификује.

Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспоређеног добитка из ранијих година, односно губитка ранијих година, на начин утврђен *МРС 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке*.

Материјално значајном грешком сматра се грешка која је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама, већа од 2% укупних прихода.

Накнадно установљене грешке које су испод прага значајности, исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода текућег периода у коме су идентификоване.

У случају постојања материјално значајних грешака Предузеће коригује најмање упоредне податке за претходну пословну годину у финансијским извештајима када је грешка откривена.

2. Налази у поступку ревизије

2.1. Интерна финансијска контрола

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹² прописана је обавеза Предузећа да успостави систем финансијског управљања и контроле.

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Предузећа са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему, у члану 80 утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

Интерне контроле се успостављају и спроводе као систем, односно ради се о свеобухватном процесу, који утврђују руководство и запослени у Предузећу, и осмишљен је у циљу решавања ризика и улагања напора да би се постигле следеће опште сврхе:

- уредно, етичко, економично, ефикасно и ефективно пословање,
- испуњавање обавезе полагања рачуна,
- усклађеност са законима и другим прописима,
- обезбеђење и заштита од губитака, злоупотребе и штете.

¹² „Службени гласник РС”, бр. 89/2019

Интерне контроле садрже пет међусобно повезаних компонената:

- контролно окружење,
- процена ризика,
- контролне активности (контроле),
- информације и комуникације,
- праћење.

1) Контролно окружење

Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Предузећа. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења обухватају: функције и надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Предузећа и одговарајуће субординације.

Руководство Предузећа је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова Предузећа број 1193 који је донео директор 30. августа 2021. године, на који је Сагласност дало Министарство заштите животне средине актом број 110-00-92/2021-04 од 28. децембра 2021. године основне организационе јединице Предузећа су: сектори, службе и радне јединице. У Предузећу су образовани: сектор планирања, заштите и развоја; сектор коришћења шума; сектор економско финансијских послова и рачуноводства; сектор општих и правних послова. У Сектору коришћења шума унутар Радне јединице при производњи образују се групе у сечи. Као посебна јединица изван сектора организује се Служба чувара заштићеног подручја која је у вези са свим секторима и непосредно је одговорна директору Предузећа.

Мисија и визија Предузећа дефинисани су Дугорочним и средњорочним планом пословне стратегије и развоја Предузећа за период 2018-2027. године коју је донео Надзорни одбор Предузећа 26. априла 2018. године на коју је сагласност дала Влада Решењем 05 број 023-5731/2018 од 21. јуна 2018. године. Мисија Предузећа као управљача заштићеног подручја националног парка је заштита свих вредности због којих је подручје проглашено као заштићено подручје, очување и унапређење стања природних и културни вредности, унапређење стања природних ресурса кроз планско и одрживо коришћење шума, вода, ловне и риболовне фауне, презентације и популаризација подручја и одрживи развој подручја у складу са дефинисаним принципима заштите природе.

Визија Предузећа је да сачува и унапреди природне и створене вредности у Националном парку Тара, тако да ово подручје остане, како у Србији тако и у Европи подручје разноврстних екосистема и истакнутих предеоних целина, подручје са најочуванијим шумским заједницама у региону, очуваним културним наслеђем, предеоним целинама са традиционалном градњом, локалним заједницама које се баве одрживом пољопривредом, шумарством, традиционалним занатима и екотуризмом.

Предузеће је донело низ правилника, одлука, упутстава и процедура у циљу организације и реализације послова из своје делатности: Правилник о организацији и систематизацији послова Предузећа, Правилник о рачуноводству, Правилник о рачуноводству, Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби, Правилник о безбедности информационо-комуникационог система, Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке, Правилник о коришћењу средстава репрезентације, Правилник о коришћењу службених возила, Правилник о службеним путовањима, Колективни уговор и друго.

7 новембра 2018. године директор Предузећа донео је Одлуку о образовању радне групе за увођење и развој система финансијског управљања и контроле у Предузећу. Акциони план за успостављање система за финансијско управљање и контролу Предузећа усвојен је 31. децембра 2018. године. У децембру 2021. године Предузеће је усвојило интерне процедуре кључних пословних процеса у Предузећу, Стратегију управљања ризицима и Регистар ризика.

2) Управљање ризицима

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имица, политички ризик и др. и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност институције, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату плата. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Предузећа, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењују и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

Стратегија управљања ризицима и Регистар ризика Предузећа усвојени су Одлуком директора број 2103/1 од 28. децембра 2021. године.

3) Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог буџета и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама; и интерна верификација и поуздано извештавање.

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације – с циљем да се утврди и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду.

Попис

На основу Закона о рачуноводству, Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, Директор је донео 21. септембра 2021. године решења о именовању комисија за попис са стањем на дан 31. децембра 2021. године: дрвних сортимената и садног материјала, попис опреме и инвентара по радним јединицама, потрошног материјала на радилиштима Митровац и Предов Крст, као и опреме и инвентара датих у закуп, попис некретнина и биолошких средстава-грађевинских објеката, инвестиционих некретнина, путева, земљишта и шума, залиха горива и мазива, резервних делова и ауто делова, ауто гума, ХТЗ опреме и резервних делова моторних тестера на радилиштима Митровац Предов Крст, попис сувенира за продају, у центрима за посетиоце у Управној згради у Бајиној Башти и на Митровцу, попис готовог новца, хартија од вредности, обавеза, потраживања и пласмана и капитала, Решење којим се именује Централна комисија за попис са стањем на дан 31. децембра 2021. године и Упуство за рад комисија за попис.

По извршеном попису сачињен је Извештај о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембра 2021. године, са предлозима за усклађивање књиговодственог стања са стањем по попису број 119-1 од 28. јануара 2022. године, који је усвојен од стране Надзорног одбора 28. јануара 2022. године.

У интерним процедурама кључних пословних процеса у Предузећу утврђена је одговорност учесника у описаном пословном процесу.

Откривена неправилност: Предузеће није доставило Оснивачу ради прибављања сагласности Ценовник одстрела дивљачи, меса одстрелене дивљачи, услуга у лову и живе дивљачи за ловну 2021/2022 годину који је донео Надзорни одбор Предузећа 27. априла 2021. године и Ценовник преноћишта и других услуга које је донео Надзорни одбор Предузећа 30. јануара 2020. године, што није у складу са чланом 69 став 1 тачка 3) Закона о јавним предузећима¹³.

Препорука број 1: Препоручујемо Предузећу да све ценовнике производа које продаје и услуга које врши доставља оснивачу ради прибављања сагласности, у складу са чланом 69 став 1 тачка 3) Закона о јавним предузећима.

4) Информисање и комуникација

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, технички уређаји и успостављене евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се то остварило успостављен је одговарајући рачуноводствени систем путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

¹³ „Службени гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2021. годину Предузеће је доставило Министарству финансија – Централна јединица за хармонизацију дана 29. марта 2022. године.

Интерна ревизија

Одредбама члана 82 Закона о буџетском систему прописана је обавеза успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору¹⁴ прописани су стандарди и методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе су уређени послови интерне ревизије.

Одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, прописано је да се интерна ревизија успоставља на један од следећих начина:

(1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава;

(2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;

(3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија.

Откривена неправилност: Предузеће није успоставило интерну ревизију у складу са одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору.

Ризик: Неуспостављање интерне ревизије на један од прописаних начина негативно утиче на целокупан систем интерне финансијске контроле, што може довести до одлагања процеса унапређења пословања, као и немогућности раног откривања процедура које је потребно унапредити у функцији ефикаснијег пословања.

Препорука број 2: Препоручујемо Предузећу да успостави и организује интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 99/2011

2.2. Финансијски извештај

2.2.1. Биланс стања

2.2.1.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина исказана на дан 31. децембра 2021. године у износу од 3.298 хиљада динара односи се на заједничко улагање Предузећа (као суинвеститора) и Месне заједнице Заовина по Уговору број 1641 од 23. септембра 2021. године, чији предмет је реализација Пројекта реконструкције и адаптације школске зграде „Луке“ на кат.парцели 4545 у КО Заовине. Школска зграда је Одлуком Општине Бајина Башта 01 број: 360-57/2020 од 26. марта 2021. године, пренета на коришћење Месној заједници Заовине. Уговором број 1641 од 23. септембра 2021. године је дефинисано да ће Предузеће добити на трајно и несметано коришћење канцеларије број 5 по пројекту, за потребе Службе чувара природе.

2.2.1.2. Некретнине постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема, исказане на дан 31. децембра 2021. године по садашњој вредности у износу од 467.859 хиљаде динара односе се на:

Табела број 1: Структура некретнина, постројења и опреме

-у хиљадама динара-		
Некретнине, постројења и опрема	2021.година	2020.година
Пољопривредно и остало земљиште	13.454	13.454
Грађевинско земљиште	2.612	2.612
Грађевински објекти	254.666	250.200
Постројења и опрема	98.980	76.869
Инвестиционе некретнине	24.719	24.719
Некретнине, постројења и опрема узта у лизинг са правом коришћења преко годину дана	3.722	
Некретнине, постројења и опрема у припреми	53.982	36.583
Аванси за некретнине, постројења и опрему	15.724	
Укупно:	467.859	404.437

Табела број 2. Стање и промене на некретнинама, постројењу и опреми

-у хиљадама динара-

О П И С	Земљишта	Грађ. објекти	Постр. и опрема	Инвест. некретнине	НПО узети у лизинг	НПО у припреми	Аванси за ос.сред.	Свега НПО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ								
Стање 1. јанура 2021. године	16.065	472.570	148.265	24.719	-	36.583	-	698.202
Корекције почетног стања								-
Директна повећања						61.087	15.724	76.811
Примена МСФИ 16					4.479			4.479
Пренос са инвестиција у току		13.949	29.738			(43.687)		-
Пренос са/на конта осн. средстава								-
Отуђење и расходање			(4.200)					(4.200)
Стање 31. децембра 2021. године	16.065	486.519	173.803	24.719	4.479	53.982	15.724	775.292
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ								
Стање 1. јануара 2021. године		222.369	71.396					293.765
Корекције почетног стања								-
Амортизација за 2021. годину		6.754	7.174		757			14.685
Отуђење и расходање			(3.747)					(3.747)
Остала смањења		2.730						2.730
Стање 31. децембра 2021. године	-	231.853	74.823	-	757	-	-	307.433
САДАШЊА ВРЕДНОСТ								
31. децембра 2020. године	16.065	250.201	76.869	24.719	-	36.583	-	404.437
31. децембра 2021. године	16.065	254.666	98.980	24.719	3.722	53.982	15.724	467.859

Предузеће је у пословним књигама евидентирало земљиште и објекте које користи за обављање делатности, на којима је Предузеће у јавним књигама уписано као носилац права коришћења, осим за део земљишта на катастарским парцелама број 3851 КО Растиште, лист непокретности 398, број 3850 КО Растиште – лист непокретности 398 и број 2067/4 КО Заовине - лист непокретности 1300 КО Заовине, као и за део објекта у управној згради у Бајиној башти (932/1 КО Бајина Башта) на којима је Предузеће у јавним књигама уписано као носилац права својине.

Предузеће је у 2016. години у складу са одредбама Закона о јавној својини, поднело Захтев за упис права својине на непокретности, односно упис власништва на непокретности и правима на њима, на објектима, посебним деловима објекта и земљишту за редовну употребу на којима је до сада Предузеће било уписано као носилац права коришћења, надлежној служби за катастар непокретности Бајина Башта. Упоредо, поднет је и захтев надлежном Министарству заштите животне средине како би се добила сагласност оснивача и потврда о пријави непокретности од Републичке дирекције за имовину уз који је достављен списак објеката са листама непокретности за сваки објекат. У току је поступак озакоњења објеката, а Предузеће је у 2021. години добило решење о озакоњењу за два објекта (Објекат у Рачанској Шљивовици на катастарској парцели број 1944/1 КО Рача, лист непокретности 106 КО Рача и објекат за повремено становање „Вила Милица на катастарској парцели број 1723/3 КО, Мала Река, лист непокретности КО Мала Река).

Повећање вредности грађевинских објекта исказано је у износу од 13.949 хиљада динара и односи се на извршене радове на објекту едукативног центра Рачанска Шљивовица у износу од 1.029 хиљада динара, радове на замени крова на Лугарници Предов Крст и инфо центру на Митровцу у износу од 2.992 хиљада динара и на изведене радове на санацији шумских путева на Предовом крсту и Митровцу у износу од 9.928 хиљада.

Правилником о рачуноводственим политикама чланом 5 је дефинисано да се почетно мерење некретнине, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање, врши по набавној вредности или по цени коштања. Након почетног признавања земљиште (пољопривредно и грађевинско) исказује се по набавној вредности, зграде и други грађевински објекти исказују се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности, док се путеви и саобраћајнице у шуми, као и опрема (производна, канцеларијска и рачунарска опрема и транспортна средства) вреднују по свом трошку набавке (по набавној вредности), умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке за умањење вредности.

Такође, чланом 5 став 21 Правилника о рачуноводственим политикама је дефинисано да се резидуална вредност и корисни век средства проверавају барем на крају сваког датума биланса стања, и уколико се очекивања разликују од претходних процена, промену треба обрачунати у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

У 2018. години извршена је процена тржишне вредности грађевинских објеката и инвестиционих некретнина, за потребе састављања финансијских извештаја за годину која се завршава на дан 31.12.2018. године од стране Агенције за пословне услуге Олимпија из Ужица.

Откривена неправилност: Предузеће није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе путева и саобраћајница у шуми у складу са чланом 5 став 21 Правилника о рачуноводственим политикама и параграфима 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији путева и саобраћајница у шуми која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност описаних путева и саобраћајница у шуми на дан биланса стања износи 95.505 хиљада динара, што чини 20 % укупне набавне вредности грађевинских објеката која износи 486.519 хиљада динара, а садашња вредност износи 254.666 хиљада динара.

Ризик: Ако Предузеће не преиспитује преостали корисни век употребе некретнина у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, постоји ризик погрешног исказивања имовине и трошкова амортизације у финансијским извештајима.

Препорука број 3: Препоручујемо Предузећу да, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, врши преиспитивање преосталог корисног века употребе путева и саобраћајница у шуми и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Предузеће у пословним књигама евидентира постројења и опрему садашње вредности од 98.980 хиљада динара.

Предузеће је у 2021. години евидентирало повећање вредности постројења и опреме у износу од 29.738 хиљада динара које се највећим делом односи на набавку шумског трактора у износу од 16.205 хиљада динара, три путничка и једног теретног возила у износу од 6.025 хиљада динара и уређаја за пречишћавање отпадних вода у износу од 1.850 хиљада динара.

Откривена неправилност: Предузеће није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе постројења и опреме у складу са чланом 5 став 21 Правилника о рачуноводственим политикама и параграфима 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност описаних средстава постројења и опреме на дан биланса стања износи 23.971 хиљада динара, што чини 14 % укупне набавне вредности постројења и опреме која износи 173.803 хиљада динара, а садашња вредност износи 98.980 хиљада динара.

Ризик: Ако Предузеће не преиспитује преостали корисни век употребе постројења и опреме у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, постоји ризик погрешног исказивања имовине и трошкова амортизације у финансијским извештајима.

Препорука број 4: Препоручујемо Предузећу да, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, врши преиспитивање преосталог корисног века употребе постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Предузеће у оквиру инвестиционих некретнина евидентира некретнине које користи за остваривање прихода од закупнине (Напомена број 2.2.2.5) и које након почетног признавања, евидентира по фер вредности.

У 2018. години извршена је процена тржишне вредности грађевинских објеката и инвестиционих некретнина, за потребе састављања финансијских извештаја за годину која се завршава на дан 31.12.2018. године од стране Агенције за пословне услуге Олимпија из Ужица. Агенција је издала Потврду о процењеној вредности инвестиционих некретнина број 028/22-15 од 9. фебруара 2022. године којом се констатује да у протеклом временском периоду није дошло до значајнијих промена у вредностима инвестиционих некретнина и да фер вредност инвестиционих некретнина за потребе састављања финансијског извештаја за годину која се завршава на дан 31.12.2021. године износи 24.719 хиљада динара.

Предузеће је у оквиру некретнине, постројења и опрема узете у лизинг у износу од 3.722 хиљаде динара садашње вредности, евидентирало некретнине, постројења и опрему узету у закуп са правом коришћења преко годину дана који испуњавају услове да се признају као имовина у складу са МСФИ 16 – Лизинг (Напомена број 2.2.1.13 и Напомена број 2.2.1.16).

Некретнине, постројења и опрема у припреми су исказани у износу од 53.982 хиљада динара и у целости се односе на реконструкцију планинарског дома на Митровцу у износу од 53.446 хиљада динара и на изградњу улазне капије у Калуђерским барама у износу од 536 хиљада динара.

Аванси за некретнине, постројења и опрему исказани су у износу од 15.724 хиљада динара и у целости се односе на авансно плаћање по Уговору број 18/2021-1040-18 од 16.9.2021. године закљученим са Vatreks rescue д.о.о., Земун, чији предмет је набавка ватрогасног камиона. Аванс од 15.724 хиљаде динара представља 85% уговорене вредности, чија је уплата предвиђена чланом 3. наведеног Уговора. Рок за испоруку ватрогасног камиона је 12 месеци од закључења уговора.

2.2.1.3 Биолошка средства

Биолошка средства исказана су у износу од 7.831.355 хиљада динара и представљају процењену вредност шума утврђену применом усвојене методологије за утврђивање вредности шума од стране Комисије за утврђивање вредности шума која је формирана од стране директора Решењем број 1636/7 од 21. септембра 2021. године. Одлуком директора број 98/4 од 28. јануара усвојен је елаборат о утврђивању вредности шума са стањем на дан 31. децембар 2021. године.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказана биолошка средства у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.4 Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања

Дугорочни финансијски пласмани исказани у износу од 49 хиљада динара у целини се односе се на Уговор о откупу стана број 242 од 3. априла 2003. године, којим је продат стан запосленој на 240 рата, а наплата се врши обуставом од зараде.

2.2.1.5 Залихе

Залихе су исказане у износу од 56.549 хиљада динара и у целини се односе на:

Табела број 3. Структура залиха

-у хиљадама динара-		
Залихе	2021.година	2020.година
Материјал	5.310	4.119
Недовршена производња и готови производи	48.704	58.338
Роба	2.010	1.757
Дати аванси за залихе и услуге	525	482
Укупно:	56.549	64.696

Табела број 4. Структура залиха материјала

-у хиљадама динара-		
Залихе	2021.година	2020.година
Материјал	1.982	1.808
Резервни делови	1719	1637
Ауто гуме на залихама	912	303
Хтз опрема на залихама	697	371
Алати инвентар у употреби	17.715	16.535
Исправка вредности алата и инвентара у употреби	(17.715)	(16.535)
Укупно:	5.310	4.119

Предузеће евидентира залихе материјала по набавној вредности, а обрачун излаза (утрошка) залиха материјала, врши се по методи просечне пондерисане цене.

Недовршена производња и готови производи исказани у износу од 48.704 хиљаде динара односе се на залихе недовршене производње у износу од 821 хиљаду динара (саднице за гајење и лековите биљке – расадник) и на залихе готових производа у износу од 47.883 хиљаде динара које чине залихе дрвних сортимената у износу од 41.546 хиљада динара и залихе садног материјала у износу од 6.337 хиљада динара (Напомена 2.2.2.4).

Табела број 5. Структура залиха робе

-у хиљадама динара-		
Роба	2021.година	2020.година
Роба у магацину	1.250	962
Роба у промету на мало (Продаја сувенира)	760	795
Укупно:	2.010	1.757

Дати аванси за залихе и услуге исказани су у износу од 525 хиљада динара и највећим делом се односе на дате авансе за прикључење на дистрибутивни систем електричне енергије у износу од 378 хиљада динара и на дат аванс у износу од 115 хиљаде динара за вршење услуге ревизије финансијских извештаја за 2021. годину.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказане залихе у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.6. Потраживања по основу продаје

Потраживања по основу продаје су исказана у износу од 8.833 хиљаде динара и односе се у целини на потраживања од купаца у земљи:

Табела број 6. Структура потраживања од продаје

- у хиљадама динара -		
Купци у земљи	2021.година	2020.година
Купци у земљи за производе услуге и робу	16.963	24.278
Купци у земљи – Накнаде - физичка лица	1.607	2.223
Купци у земљи - Физичка лица	3.155	5.501
Купци у земљи - Расадник	3	22
Укупно:	21.728	32.024
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	12.895	12.160
Укупно:	8.833	19.864

Табела број 7. Потраживања од купаца за производе услуге и робу

- у хиљадама динара-

Купци у земљи за производе услуге и робу	2021.година
Браћа Јовановић ПППУ Растиште, Перућац	3.574
Секулић ортачко друштво, Ужице	1.052
Радници Националног парка Тара	2.592
Максимил доо, Бајина Башта	1.153
„Borsellino“ доо Бајина Башта	845
Срећко Павловић ПР мс пром, Бајина Башта	1.032
Трофеј-Јецом доо Звездара, Београд	571
Вино и виноградарство Бранислав Марковић ПР, Београд	674
Осатали купци у земљи	5.470
Укупно:	16.963

Табела број 8. Промене на исправци вредности потраживања

- у хиљадама динара-

Исправка вредности потраживања од продаје	31.12.2021. године
Стање 1. јануара 2021	12.160
Књижење исправки на терет резултата	1.956
Отписи	1.221
Укупно:	12.895

На основу узорковане документације, утврђено је да исказана потраживања од продаје у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.7. Остала краткорочна потраживања

Остала краткорочна потраживања исказана у износу од 14.577 хиљада динара односе се на:

Табела број 9. Структура осталих краткорочних потраживања

- у хиљадама динара-

Остала краткорочна потраживања	2021.година	2020.година
Остала потраживања	10.839	8.727
Потраживања за више плаћен порез на добитак (Напомена 2.2.2.18. и 2.2.1.11)	3.738	1.377
Укупно:	14.577	10.104

Табела број 10. Структура осталих потраживања

- у хиљадама динара-

Остала потраживања	2021.година	2020.година
Друга потраживања	10.441	8.697
Порез на додату вредност	398	30
Укупно:	10.839	8.727

Друга потраживања су исказана у износу од 10.441 хиљаду динара и односе се на:

Табела број 11. Структура других потраживања

- у хиљадама динара -

Друга потраживања	2021.година	2020.година
Потраживања од запослених	317	83
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	543	279
Потраживања за приходе по посебним прописима	9.581	8.335
Укупно:	10.441	8.697

Потраживања од запослених су исказана у износу од 317 хиљада и односе се на потраживања од запослених по основу коришћења службених телефона и друга потраживања од запослених.

Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају су исказане у износу од 543 хиљаде динара и највећим делом се односе на потраживања од фондова за боловање преко 30 дана и породилско боловање.

Табела број 12. Структура потраживања за приходе по посебним прописима

- у хиљадама динара -

Потраживања за приходе по посебним прописима	2021.година	2020.година
Накнада за коришћење заштићеног подручја за правна лица	9.867	8.772
Накнада за коришћење заштићеног подручја за физичка лица	2.990	2.017
Укупно:	12.857	10.789
Исправка вредности потраживања за приходе по посебним прописима	3.276	2.454
Укупно:	9.581	8.335

Потраживања која Предузеће исказује као потраживања за приходе по посебним прописима у износу од 12.857 хиљада динара јесу потраживања по решењима за накнаде за коришћење заштићеног подручја НП Тара које Предузеће издаје правним и физичким лицима на основу Закона о накнадама за коришћење јавних добара¹⁵ и Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја Национални парк Тара¹⁶ (Напомена 2.2.2.5).

Порез на додату вредност исказан је у износу од 398 хиљада динара.

Табела број 13. Порез на додату вредност

- у хиљадама динара -

Порез на додату вредност	2021.година	2020.година
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)	377	28
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по посебној стопи (осим плаћених аванса)	21	2
Укупно:	398	30

На основу узорковане документације, утврђено је да исказана остала краткорочна потраживања у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

¹⁵ „Службени гласник РС“ бр. 95/18, 49/19, 86/19 - др. пропис, 156/20 - др. пропис, 15/21 - др. Пропис

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 28/19

2.2.1.8. Краткорочни финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани исказани у износу од 1.150 хиљада динара односе се на зајам дат у износу од 150 хиљада динара по Уговору о краткорочној позајмици – зајму број 601/ од 9. априла 2021. године, Анекса 1 број 601/1 од 8. маја 2021. године и Анекса 2 број 601/2 од 31. децембра 2021. године са роком враћања до 30. априла 2022. године и зајам дат у износу од 1.000 хиљада динара по Уговору о краткорочној позајмици број 455 од 16. априла 2018. године и Анекс број 5 број 1370/1 од 31. децембра 2021. године са роком враћања до 31. децембра 2022. године.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани краткорочни финансијски пласмани у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.9. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 7.348 хиљада динара и односе се на:

Табела број 14. Готовински еквиваленти и готовина

- у хиљадама динара -

Готовина и готовински еквиваленти	2021.година	2020.година
Текући (пословни) рачуни	2.835	24.002
Девизни рачун	4.513	86
Укупно:	7.348	24.088

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани готовински еквиваленти и готовина у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.10. Краткорочна активна временска разграничења

Активна временска разграничења исказана у износу од 1.087 хиљада динара у целини се односе на унапред плаћене трошкове за стручне часописе и разграничене трошкове осигурања.

2.2.1.11 Капитал

Табела број 15. Структура капитала

- у хиљадама динара -

Капитал	2021.година	2020.година
Основни капитал	7.949.672	7.949.672
Резерве	103.301	103.301
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	15.661	15.661
Нереализовани губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухваног резултата-актуарски губици по основу резевисања за отпремнине приликом одласка у пензију	7.475	6.641
Нераспоређени добитак	37.909	47.032
Укупно:	8.099.068	8.109.025

Основни капитал Предузећа исказан у износу од 7.949.672 хиљада динара односи се на државни капитал у износу од 7.937.323 хиљаде динара и остали основни капитал у износу од 12.349 хиљаде динара.

Јавно предузеће „Национални парк Тара“ Бајина Башта, основано је Законом о националним парковима¹⁷, ради обављања послова управљања Националним парком Тара, које представља подручје под заштитом државе.

Оснивач Јавног предузећа „Национални парк Тара“ Бајина Башта је Република Србија, а права оснивача врши Влада Републике Србије.

Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа „Национални парк Тара“ са Законом о јавним предузећима број 023-4191/2013 од 20. маја 2013. године коју је донела Влада Републике Србије, основни капитал Јавног предузећа износи 8.151.671 хиљаду динара и утврђен је Билансом стања на дан 31. децембра 2012. године Јавног предузећа „Национални парк Тара“. Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа „Национални парк Тара“ са Законом о јавним предузећима број 023-11819/2016 од 15. децембра 2016. године коју је донела Влада Републике Србије, основни капитал Јавног предузећа износи 8.151.671 хиљаду динара Основни капитал је удео Оснивача, као јединог члана са 100% учешћа у основном капиталу Јавног предузећа. У Агенцији за привредне регистре регистрован неновчани улог Републике Србије у износу од 8.151.671.000,00 динара.

Предузеће је на дан 31. децембра 2021. године у финансијским извештајима мање исказало основни капитал за износ од 214.348 хиљада динара у односу на износ основног капитала који је утврђен Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа „Национални парк Тара“ са Законом о јавним предузећима од 15. децембра 2016. године коју је донела Влада Републике Србије која врши права оснивача Републике Србије и који је регистрован код Агенције за привредне регистре.

Резерве исказане у износу од 103.301 хиљаду динара односе се на статутарне и друге резерве које су формиране ранијих година по тада важећим прописима -законске резерве, као и резерве које је Предузеће формирало расподелом добити.

Нераспоређени добитак исказан у износу од 37.909 хиљада динара односи се на:

Табела број 16. Промене на рачуну нераспоређене добити

- у хиљадама динара -

Промене на рачуну нераспоређене добити	Нераспоређена добит
Почетно стање	47.032
Расподела добити за 2020. годину – уплата дела добити оснивачу	18.849
Добит 2021. године	9.726
Стање на дан 31.12.2021.	37.909

Надзорни одбор Предузећа донео је 14. јуна 2021. године Одлуку број 885/4 о расподели добити из 2020. године у износу од 37.699 хиљада динара која се распоређује на следећи начин: 50% за оснивача у износу од 18.849 усмерава се оснивачу хиљада динара, 25% добити у износу од 9.425 хиљаде динара распоређује се на нераспоређену добит и 25% у износу од 9.425 хиљаде динара распоређује се запосленим радницима Предузећа.

На основу наведене Одлуке и Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину Предузеће је извршило уплату дела добити који припада оснивачу у периоду од 2. априла до 8. октобра 2021. године у износу од 18.849 хиљада динара.

¹⁷ „Службени гласник РС“ број 39/93

Влада Републике Србије је Решењем број 41-1606/2022 од 24.02.2022. године дала сагласност на Одлуку о расподели добити за 2020. годину.

2.2.1.12 Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања исказана у износу од 58.474 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 17. Структура дугорочних резервисања

- у хиљадама динара -

Дугорочна резервисања	2021.година	2020.година
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	44.552	54.069
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	13.922	12.823
Укупно:	58.474	66.892

Табела број 18. Кретање промена на резервисањима у 2021. години

- у хиљадама динара -

Промене на резервисањима	Резервисања за отпремнине приликом одласа у пензију	Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	2021. година
Стање на почетку године	12.823	54.069	66.892
Формирана резервисања на терет биланса успеха у току године (Напомена 2.2.2.12)	985	17.417	18.402
Повећање резервисања на терет компоненти капитала	981		981
Искоришћена резервисања	867	26.934	27.801
Стање резервисања на крају године	13.922	44.552	58.474

Резервисања за отпремнине приликом одласка запослених у пензију су исказана у износу од 13.922 хиљаде динара и у целости се односе на обрачуната резервисања за отпремнине запослених према Елаборату о резервисањима за отпремнине код одласка у пензију у складу са МРС 19 на дан 31.12.2021. године урађеном од стране Капитал ревизија д.о.о., Нови Сад, на основу ког су извршена евидентирања у пословним књигама Предузећа.

Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава исказана су у износу од 44.552 хиљаде динара и обухватају резервисања за обнављање (репродукцију) шума, које су формиране у складу са чланом Законом о шумама. Средства за репродукцију шума служе за одржавање и заштиту постојећих шума, обнављање посечених шума и отварање постојећих шума за експлоатацију. Резервисања су обрачуната у износу од 15% на основицу коју чини тржишна вредност израђених дрвних сортимената на месту сече.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказана дугорочна резервисања у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.13 Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе исказане у износу од 3.048 хиљада динара односе се на обавезе по основу закупа имовине са правом коришћења које су признате у складу са МСФИ 16-Лизинг и односе се на обавезе према запуподавцу ПТ „Асв Дрина д.о.о., Бајина Башта, за закуп стоваришта на 71 месец (од 1. јануара до 30. новембра 2026. године), а на основу Анекса I Уговора о закупу од 30. новембра 2021. године. (Напомена број 2.2.1.2 Некретнине, постројења и опрема и број 2.2.1.16 Краткорочне финансијске обавезе).

На основу узорковане документације, утврђено је да исказане дугорочне обавезе у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.14 Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе исказане су у износу од 5.341 хиљаду динара. Структура и стање одложених пореских обавеза приказана је табелом:

Табела број 19. Кретање промена на одложеним пореским обавезама

- у хиљадама динара –

Кретање промена на одложеним пореским обавезама	2021. година
Стање на почетку године	4.983
Повећање одложених пореских обавеза по основу разлике између рачуноводствене и пореске основице	722
Одложена пореска средства по основу резервисања за отпремнине и по основу обрачунатих јавних дажбина које нису плаћене у текућем обрачунском периоду	364
Стање на крају године	5.341

2.2.1.15 Дугорочни одложени приходи и примљене донације

Предузеће је у оквиру дугорочних одложених прихода и примљених донација исказало износ од 138.965 хиљада динара која се односе на државне субвенције у износу од 133.875 хиљада динара и донације из иностранства у износу од 5.090 хиљада динара, које се евидентирају као одложени приход и признају се у приходе током употребног века средства на бази сучељавања са расходима за амортизацију, односно на бази сучељавања са трошковима изведених радова и других трошкова.

Табела број 20: Промене на дугорочним одложеним приходима и примљеним донацијама

- у хиљадама динара –

Одложени приходи и примљене донације	2021. година
Стање на 1.1.2021. године	115.008
Примљене субвенције и донације у току 2021. године	59.496
Смањење по основу амортизације у корист прихода (Напомена 2.2.2.5)	2.657
Смањење по основу извештаја о изведеним радовима и другим трошковима (Напомена 2.2.2.5)	23.834
Плаћен ПДВ	7.549
Пренос партнеру у пројекту Очување биодиверзитета на подручју дринске долине	1.499
Стање на 31.12.2021. године	138.965

Примљене субвенције и донације у току 2021. године исказане су у износу од 59.496 и односе се на средства добијена:

- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд у износу од 32.597 хиљада динара за изградњу и санацију шумских путева, финансирање радова на заштити државних шума од болести и штеточина из средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2021. години, унапређење стања популације дивокозе на подручју Републике Србије са посебним освртом на подручје НП Тара и друго, а на основу Уредбе о утврђивању програма коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2021. години, Годишњег програма коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2021. години и по том основу закључених уговора са Министарством пољопривреде и заштите животне средине, Београд,

- Министарства за заштиту животне средине у износу од 16.900 хиљада динара за суфинансирање дела трошкова на извршењу послова чувања, одржавања и презентације заштићених подручја, управљања посетиоцима, праћења и унапређења стања заштићених подручја и уређења простора и одрживог коришћења природних ресурса, а на основу Уредбе о распореду и коришћењу средстава за субвенционисање заштићених природних добара од националног интереса у 2021. години и по том основу закљученог уговора са Министарством заштите животне средине, Београд,

- Министарства финансија у износу од 3.769 хиљада динара за реализацију пројекта Очување јединственог биодиверзитета на подручју долине реке Дрине, од Телекома Србија а.д., Београд у износу од 1.140 хиљада динара за реализацију пројекта „Тајни живот медведа“ и

- донације из иностранства у износу од 5.090 хиљада динара за реализацију парка „Паркови Динарида“ и пројекта унапређења управљања системом заштите од пожара.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани дугорочни одложени приходи и примљене донације у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.16 Краткорочне финансијске обавезе

Краткорочне финансијске обавезе исказане у износу од 15.850 хиљада динара и у целости се односе на краткорочне кредите у земљи:

Табела број 21. Структура краткорочних кредита

- у хиљадама динара –

Краткорочне финансијске обавезе	2021.година	2020.година
Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	15.850	10.678
Обавезе по основу кредита од домаћих банака		11.250
Укупно:	15.850	21.928

Табела број 22. Структура краткорочних кредита

- у хиљадама динара –

Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	2021.година	2020.година
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године – Обавезе по основу закупа-МСФИ 16-Лизинг (Напомена број 2.2.1.13 Дугорочне обавезе)	726	
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године – финансијски лизинг	15.124	10.678
Укупно:	15.850	10.678

Обавезе по основу финансијског лизинга у износу од 15.124 хиљаде динара односе се на обавезе према ОТП Лизинг Србија, по Уговору о финансијском лизингу број 026052 од 13. октобра 2021. године, за куповину шумског трактора. Према уговору и плану отплате, лизинг је одобрен на годину дана, са роком отплате до 25. октобра 2022. године са номиналном каматном стопом од 3,49%. Предузеће је на дан 31. децембра 2021. године са лизинг кућом усагласило стање обавеза по основу лизинга.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказане краткорочне финансијске обавезе у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.17 Примљени аванси, депозити и акуције

Табела број 23. Структура примљених аванса депозита и кауције

- у хиљадама динара –

Примљени аванси, депозити и кауције	2021.година	2020.година
Примљени аванси – купци у земљи	23.093	5.086
Примљени депозити од купаца у земљи (за лицитацију)	3.869	
Укупно:	26.962	5.086

Аванси од купаца у земљи које Предузеће исказује у износу од 23.093 хиљаде динара су примљени на основу уговора о купопродаји дрвних сортимената који су закључени у 2021. години након јавног позива Предузећа из децембра 2020. године за продају дрвних сортимената према ценовнику у току 2021. године.

Примљени депозити од купаца у земљи у износу од 3.869 хиљада динара представљају гарантне износе за озбиљност понуде које су купци уплатили приликом учешћа на лицитационој продаји дрвних сортимената, а које је, сходно закљученим уговорима, Предузеће задржало за добро и правовремено извршење посла и поштовање обавеза из уговора закључених након лицитације.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани примљени аванси, депозити и кауције у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.18 Обавезе из пословања

Обавезе из пословања исказане су у износу од 24.131 хиљаду динара и у целости се односе на обавезе према добављачима у земљи:

Табела број 24. Преглед обавеза из пословања

- у хиљадама динара –

Обавезе из пословања	2021.година	2020.година
Добављачи у земљи	24.131	12.164
Укупно:	24.131	12.164

Табела број 25. Преглед обавеза према добављачима у земљи

- у хиљадама динара –

Добављачи у земљи	2021.година
„Gumiprex“ доо, Београд	1.816
Голуб III грађевинско занатска радња, Рача Бајина Башта	2.608
Горштак доо, Бајина.Башта	3.538
„Horus wear“ доо, Београд	1.270
Поликлиника „Др.Луне“, Ужице	1.417
Кнез Петрол доо, Земун	2.373
Фагус-пром РППГ, Бајина Башта	1.558
Службени гласник ЈП, Београд	719
Планекс доо за пројектовање и безбедност, Београд	588
Остали добављачи у земљи	8.244
Укупно:	24.131

На основу узорковане документације, утврђено је да исказане обавезе из пословања у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.19 Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе исказане су у износу од 18.763 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 26. Преглед осталих краткорочних обавеза

-у хиљадама динара-

Остале краткорочне обавезе	2021.година	2020.година
Остале краткорочне обавезе	17.341	15.797
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	1.422	3.169
Укупно:	18.763	18.966

Остале краткорочне обавезе исказане у износу од 17.341 хиљаду динара односе се на:

Табела број 27. Преглед осталих краткорочних обавеза

-у хиљадама динара-

Остале краткорочне обавезе	2021.година	2020.година
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	16.858	15.268
Друге обавезе	483	529
Укупно:	17.341	15.797

Обавезе по основу зарада и накнада зарада исказане су у износу од 16.858 хиљада динара и у целости се односе се на обавезе по основу зарада и накнада зарада за децембар 2021. године.

Табела број 28. Преглед обавеза по основу зарада и накнада зарада

-у хиљадама динара-

Обавезе по основу зарада и накнада зарада	2021.година	2020.година
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	10.379	9.413
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	1.042	934
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	2.838	2.571
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	2.352	2.206
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају	165	98
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	53	31
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца које се рефундирају	29	15
Укупно:	16.858	15.268

Табела број 29. Преглед других обавеза

-у хиљадама динара-

Друге обавезе	2021.година	2020.година
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања		32
Обавезе према члановима управног и надзорног одбора	222	202
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	232	265
Остале обавезе	29	30
Укупно:	483	529

Обавезе према члановима управног и надзорног одбора исказане у износу од 222 хиљаде динара и односе се на обрачунате накнаде члановима Надзорног одбора за децембар 2021. године.

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима исказане у износу од 232 хиљаде динара односе се на обавезе за накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада за месец децембар.

Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода исказане у износу од 1.422 хиљаде динара односе се на:

Табела број 30. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода

- у хиљадама динара-		
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	2021.година	2020.година
Обавезе за порез на додату вредност	751	2.539
Обавезе по основу осталих јавних прихода - Накнада за коришћење дрвета	468	483
Обавезе по основу осталих јавних прихода - Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	203	147
Укупно:	1.422	3.169

На основу узорковане документације, утврђено је да исказане остале краткорочне обавезе у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.1.20 Краткорочна пасивна временска разграничења

Краткорочна пасивна временска разграничења исказана су у износу од 1.503 хиљаде динара и односе се на евидентиране трошкове који су настали у 2021. години, а рачуни су примљени у 2022. години.

2.2.2. Биланс успеха

2.2.2.1. Приходи од продаје робе

Приходи од продаје робе су исказани у износу од 1.452 хиљаде динара и у целисти се односе на приходе од продаје робе на домаћем тржишту које Предузеће оставрује продајом сувенира у Центру за посетиоце на Митровцу и у Центру за посетиоце у Бајиној башти.

2.2.2.2. Приходи од продаје производа и услуга

Приходи од продаје производа и услуга су исказани у износу од 309.301 хиљаду динара и у целини се односе на приходе од продаје производа и услуга на домаћем тржишту, према следећој структури:

Табела број 31. Структура прихода од продаје производа и услуга

- у хиљадама динара –	
Приходи од продаје производа и услуга	2021.година
Приходи од услуга смештаја	1.849
Приходи од услуга камиона и приходи од других добара и услуга	58
Приходи од продаје производа и приход стоваришта -продаја дрвних сортименаза	301.904
Приходи од продаје производа и услуга	218
Приходи од продаје производа лова	4.341
Приходи од продаје услуга по основу лова	931
Укупно:	309.301

Предузеће је у току 2021. године, до 21. септембра 2021. године, продавало дрвне сортименте и вршило услуге превоза, утовара, истовара и рада механизације по ценама из Одлуке о усвајању ценовника дрвних сортимената, превоза и других услуга ЈП „Национални парк Тара“ коју је донео Надзорни одбор Предузећа 26. јула 2018. године на коју је сагласност дала Влада Решењем од 29. новембра 2018. године. Од 22. септембра 2021. године Предузеће примењује ценовник усвојен Одлуком надзорног одбора од 29. јула 2021. године на коју је сагласност дала Влада Решењем од 21. септембра 2021. године.

Редовна продаја исечених дрвних сортимената врши се према спецификацији по врсти и количини која се утврђује у годишњем програму пословања Предузећа, на основу ценовника и јавног позива који Предузеће објављује у децембру текуће године за продају у току наредне године на огласној табли и сајту Предузећа. Лицитациона продаја дрвних сортимената у дубећем -на пању врши се када се појави потреба за ванредном сечом у шумарству, при чему почетну цену представља цена из ценовника умањена за 20 процената.

Ценовник одстрела дивљачи, меса одстрелјене дивљачи, услуга у лову и живе дивљачи за ловну 2021/2022 годину саставни је део Годишњег плана газдовања ловишта, „Тара“ за ловну 2021/2022 годину који је усвојио Надзорни одбор Предузећа Одлуком 40 број 668/2 од 27. априла 2021. године.

Дозволе за рекреативни риболов на подручју Националног парка Тара Предузеће је издавало по ценама из Правилника о вредности дневне, вишедневне и годишње дозволе за рекреативни риболов за 2021. године који је донео Министар заштите животне средине 26. августа 2020. године.

Ценовник преноћишта и других услуга које се пружају посетиоцима у Националном парку Тара који се примењивао током 2021. године усвојен је Одлуком Надзорног одбора Предузећа 40 број 106/5 од 30. јануара 2020. године.

2.2.2.3. Приходи од активирања учинака и робе

У оквиру прихода од активирања учинака и робе који су исказани у износу од 1.703 хиљада динара.

Табела број 32. Структура прихода од активирања учинака и робе

- у хиљадама динара –

Приходи од активирања учинака и робе	2021.година	2020.година
Приходи од активирања или потрошње робе за сопствене потребе	820	189
Приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе	883	1.487
Укупно:	1.703	1.676

2.2.2.4. Смањење вредности залиха недовршених и готових производа

Табела број 33. Промене вредности залиха учинака

- у хиљадама динара –

Промена вредности залиха учинака	2021.година	2020.година
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		21.658
Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга (Напомена 2.2.1.5.)	9.591	
Укупно:	9.591	21.658

На основу узорковане документације, утврђено је да исказано смањење вредности залиха недовршених и готових производа у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.2.5. Остали пословни приходи

Остали пословни приходи исказани у износу од 73.807 хиљада динара и односе се на:

Табела број 34. Структура осталих пословних прихода

- у хиљадама динара –		
Остали пословни приходи	2021.година	2020.година
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	30.042	21.567
Други пословни приходи	43.765	37.970
Укупно:	73.807	59.537

Табела број 35. Структура прихода од премија, субвенција, дотација, донација и сл.

- у хиљадама динара –	
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	2021.година
Приходи од дотација	3.551
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл. (Напомена 2.2.1.15)	26.491
Укупно:	30.042

Предузеће је у оквиру прихода од премија, субвенција, дотација, донација и сл. исказало износ од 3.551 хиљаду динара без пдв-а који се односи на примљена средства по основу Уговора о финансирању послова у шумама сопственика од 17. фебруара 2021. године и Анекса 1 од 6. децембра 2021. године, који су на основу члана 71 Закона о шумама закључили Предузеће и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за шуме. Предмет наведеног уговора је финансирање стручно – саветодавних послова у шумама сопственика за које се доноси Програм газдовања шумама, за период од 1. децембра 2020. године до 30. новембра 2021. године. Предузеће је сагласно одредбама наведеног уговора доставило Управи за шуме 4. децембра 2021. године Коначан извештај о извршеним пословима у шумама сопственика службе за газдовање приватним шумама у периоду децембар 2020-новембар 2021. године.

Табела број 36. Структура других пословних прихода.

- у хиљадама динара –		
Други пословни приходи	2021.година	2020.година
Приходи од закупнина	1.581	1.356
Остали пословни приходи-Приходи од накнада за коришћење природних добара	41.329	35.372
Остали пословни приходи-Приходи од дозвола за риболов	855	1.242
Укупно:	43.765	37.970

Приходи од закупнина који су исказани у износу од 1.581 хиљаде динара односе се на приходе од издавања пословног простора у закуп другим лицима ради обављања угоститељске делатности у износу од 1.228 хиљада динара и издавања земљишта за постављање телекомуникационе опреме 353 хиљаде динара.

Остали пословни приходи - Приходи од накнада за коришћење природних добара исказани у износу од 41.329 хиљада динара јесу приходи које Предузеће остварује по основу решења за накнаде за коришћење заштићеног подручја Националног парка Тара које Предузеће издаје правним и физичким лицима која користе ово подручје на основу Закона о накнадама за коришћење јавних добара и Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја Националног парка Тара.

Законом је утврђена накнада за заштиту животне средине која обухвата и накнаду за коришћење заштићеног подручја која се плаћа за 1) обављање делатности у заштићеном подручју (делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности; делатности ресторана и покретних угоститељских објеката; делатност трговине, занатских услуга; рударства; енергетике; саобраћаја и др.) 2) постављање викендица и других некомерцијалних објеката за одмор у заштићеном подручју 3) употребу возила на моторни погон на заштићеном подручју 4) одржавање туристичких, рекреативних, спортских и других манифестација и активности 5) коришћење имена и знака заштићеног подручја 6) посету заштићеном подручју, његовим деловима и објектима 7) за заузеће простора за објекте који својим изгледом нарушавају својства заштићеног подручја, а који су у власништву правног лица, предузетника или физичког лица.

Обвезник накнаде је корисник заштићеног подручја, односно лице које обавља послове или располаже непокретностима и другим стварима на заштићеном подручју, посећује заштићено подручје ради одмора, спорта, рекреације и сличних потреба и на други начин користи заштићено подручје.

Висину накнаде за коришћење заштићеног подручја Националног парка Тара је, у оквиру износа прописаних Законом о накнадама за коришћење јавних добара, утврдило Предузеће као управљач овим подручјем Одлуком о накнадама за коришћење заштићеног подручја Национални парк Тара¹⁸

На основу члана 110 овог Закона приходи остварени од накнаде за коришћење националног парка Тара припадају Предузећу као управљачу.

Предузеће је, у складу са чланом 18. Закона о националним парковима, 30. марта 2022. године доставило Министарству за заштиту животне средине и Заводу за заштиту природе Србије Извештај о стању природних вредности и радом створених вредности у Националном парку Тара за 2021. годину, који садржи и податке о наплати и коришћењу накнада у 2021. години, који је Влада прихватила Закључком од 23. јуна 2022. године.

2.2.2.6. Набавна вредност продате робе

Набавна вредност продате робе исказана је у износу од 1.780 хиљада динара и односи се на набавну вредност продатих сувенира (Напомена 2.2.1.5-Залихе).

2.2.2.7. Трошкови материјала, горива и енергије

Табела број 37. Структура трошкова материјала, горива и енергије

- у хиљадама динара -

Трошкови материјала	2021.година	2020.година
Трошкови материјала за израду	2.858	1.970
Трошкови осталог материјала (режијског)	3.642	3.398
Трошкови горива и енергије	17.808	17.355
Трошкови резервних делова	3.203	3.545
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	5.421	5.019
Укупно:	32.932	31.287

Трошкови горива и енергије исказани у износу од 17.808 хиљада динара и односе се на трошкове горива и мазива у износу од 14.003 хиљаде динара, на трошкове електричне енергије у износу од 2.218 хиљада динара и на трошкове грејања у износу од 1.587 хиљада динара.

¹⁸ „Службени гласник РС“, број 28/19

Управни одбор Предузећа донео је 2. априла 2009. године Правилник о коришћењу службених возила којим су уређени услови и начин коришћења службених возила. Предузеће води месечну евиденцију о коришћењу службених возила која садржи податке о корисницима, броју пређених километара, утроску горива и друге податке везане за коришћење возила.

2.2.2.8. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани су у укупном износу од 202.184 хиљаде динара. Наведени трошкови приказани су табелом:

Табела број 38. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

-у хиљадама динара-		
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	2021.година	2020.година
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	158.906	152.814
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	26.913	26.019
Трошкови накнада по уговору о делу	71	126
Трошкови накнада по ауторским уговорима		286
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	3.999	3.811
Остали лични расходи и накнаде	12.995	14.864
Укупно:	202.884	197.920

Права, обавезе и одговорности запослених из радног односа и по основу рада до јула 2021. године уређивана су Колективним уговором број 1258 од 22. децембра 2017. године и Правилником о организацији и систематизацији послова број 1368 од 24. децембра 2015. године, а од јула Колективним уговором број 918 од 17. јуна 2021. године и Правилником о организацији и систематизацији послова број 1193 од 30. августа 2021. године. Колективни уговори су потписани од стране Владе Републике Србије – Министра заштите животне средине у својству оснивача, председника Синдикалне организације самосталног синдиката ЈП „Национални парк Тара“ и директора Предузећа, у складу са одредбом члана 247. Закона о раду.

Табела број 39. Структура трошкова зарада и накнада зарада:

-у хиљадама динара-	
Опис	2021. година
Основна зарада	114.498
Увећана зарада за прековремени рад	1.094
Увећана зарада за рад на дан државног празника	550
Увећана зарада по основу времена проведеног на раду - минули рад	9.951
Друга увећања основне зараде	1.305
Регрес за коришћење годишњег одмора	3.357
Накнада за топли оброк	5.621
Накнада зараде (годишњи одмор, боловање и др.)	22.531
Укупно:	158.906

Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора исказани су у износу од 3.999 хиљада динара и односе се на накнаду за рад коју примају чланови Надзорног одбора Предузећа у висини која је одређена Одлуком број 1267/3 од 21. децембра 2018. године.

Остали лични расходи и накнаде исказани су у укупном износу од 12.995 хиљада динара и односе се на:

Табела број 40. Остали лични расходи и накнаде

-у хиљадама динара-	
Остали лични расходи и накнаде	2021.година
Дневнице за службени пут у земљи и иностранству	829
Отпремнина	844
Солидарна помоћ	2.198
Трошкви превоза на радно место и са радног места	3.071
Јубиларне награде	3.251
Остале накнаде	2.802
Укупно:	12.995

Предузеће је у 2021. години обрачунало и исплатило отпремнину за 6 запослених који су остварили право на пензију у износу од 1.711 хиљада динара са припадајућим порезом, од чега је износ од 867 хиљада био укалкулисан у оквиру Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (Напомена 2.2.1.12).

Солидарна помоћ исказана је у износу од 2.198 хиљада динара и односи се на помоћ коју је Предузеће исплаћивало запосленим у складу са члановима 50 и 52 Колективног уговора, Правилником о солидарној помоћи број 1258/1 од 22. децембра 2017. године, Одлуком о утврђивању износа солидарне помоћи број 163 од 1. фебруара 2021. године, као и Одлуком о одобравању новчане помоћи запосленим радницима оболелим од covid 19 број 163/1 од 1. фебруара 2021. године.

Трошкви превоза на радно место и са радног места исказани су у износу од 3.071 хиљаде динара и односе се на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у складу са чланом 49. Колективног уговора.

Јубиларне награде исказане су у износу од 3.251 хиљаде динара. Чланом 51 Колективног уговора дефинисано је да запослени има право на исплату јубиларне награде за све године рада проведене у радном односу и то: за 10 година у висини једне зараде, за 20 година у висини две зараде, за 30 и 40 година у висини три зараде, при чему се под зарадом подразумева исплаћена просечна зарада код Послодавца у месецу који претходи месецу исплате. Предузеће је обрачунало и исплатило јубиларне награде у складу са одредбом члана 51 Колективног уговора.

Остале накнаде исказане су у износу од 2.802 хиљаде динара и највећим делом се односе на исплату поклона деци запослених радника, старости до 15 година, поводом Нове године у износу од 1.012 хиљада динара по Одлуци директора број 2026 од 16. децембра 2021. године.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.2.9. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације исказани су у укупном износу од 14.686 хиљада динара и односе се на:

Табела број 41. Трошкови амортизације

-у хиљадама динара-

Трошкови амортизације	2021.година
Трошкови амортизације грађевинских објеката (Напомена број 2.2.1.2.)	6.754
Трошкови амортизације постројења и опреме (Напомена број 2.2.1.2)	7.174
Трошкови амортизације некретнина, постројења и опреме узете у закуп/лизинг (Напомена број 2.2.1.2)	758
Укупно:	14.686

2.2.2.10. Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске)

Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске) исказани су у износу од 117 хиљада динара и односе се на ефекте утврђивања вредности шума (Напомена број 2.2.1.3).

2.2.2.11. Трошкови производних услуга

Табела број 42. Структура трошкова производних услуга

- у хиљадама динара –

Трошкови производних услуга	2021.година	2020.година
Трошкови услуга на изради учинака	27.380	38.384
Трошкови транспортних услуга	2.498	1.868
Трошкови услуга одржавања	8.341	4.899
Трошкови закупнина		922
Трошкови сајмова	101	78
Трошкови рекламе и пропаганде	2.965	1.765
Трошкови осталих производних услуга	6.850	4.696
Укупно:	48.135	52.612

Трошкови услуга на изради учинака исказани су у износу 27.380 хиљада динара и највећим делом се односе на услуге трећих лица за послове сече и израде дрвних сортимената, на послове премера шума у Националном парку „Тара“, трошкови за негу садног материјала и на трошкове дознаке и фарбање граница у Националном парку „Тара“

Трошкови транспортних услуга исказани у износу од 2.498 хиљада динара односе се на трошкове услуга фиксних и мобилних телефона и на трошкове превоза радника на релацији Бајина Башта - ГЈ Звезда (Предов Крст и околина -Национални парк „Тара“) у износу од 239 хиљада динара.

Трошкови услуга одржавања исказани су у износу од 8.341 хиљаду динара и односе на одржавање објеката (кречење, изградња кишне канализације и друго) и опреме (сервисирање моторних возила Предузећа и друго).

Трошкови осталих производних услуга исказани у износу од 6.850 хиљада динара највећим делом се односе на трошкове на заштити шума у износу од 2.506 хиљада динара и на трошкове чишћења просторија у износу од 1.481 хиљаду динара.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани трошкови производних услуга ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.2.12. Трошкови резервисања

Трошкови резервисања исказани су у укупном износу од 18.402 хиљаде динара и односе се на

Табела број 43. Структура трошкова резервисања

- у хиљадама динара -

Трошкови дугорочних резервисања	2021.година	2020.година
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава (Напомена 2.2.1.12)	17.417	41.549
Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (Напомена 2.2.1.12)	985	603
Укупно:	18.402	42.152

2.2.2.13. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови исказани у износу од 35.568 хиљада динара и у целини се односе се на:

Табела број 44. Структура нематеријалних трошкова

- у хиљадама динара -

Нематеријални трошкови	2021.година	2020.година
Трошкови непроизводних услуга	16.282	14.145
Трошкови репрезентације	1.010	827
Трошкови премија осигурања	1.809	1.189
Трошкови платног промета	581	711
Трошкови чланарина	615	533
Трошкови пореза и накнада	13.328	13.694
Остали нематеријални трошкови	1.943	1.612
Укупно:	35.568	32.711

Трошкови непроизводних услуга исказани у износу од 16.282 хиљаде динара односе се највећим делом на трошкове на заштити и очувању природних вредности – мониторинг, трошкове здравствених прегледа запослених, трошкове одржавања програма и сервера за пда уређаја и одржавање рачуноводственог програма, трошкове стручних семинара запослених и на друге трошкови непроизводних услуга.

Трошкови пореза и накнада исказани су у износу од 13.328 хиљада динара и односе се највећим делом на трошкове пореза на имовину у износу од 2.930 хиљада динара, на накнаде за коришћење дрвета у износу од 8.624 хиљаде динара, накнаде за одводњавање у износу од 960 хиљада динара, накнаду за заштиту и унапређење животне средине у износу од 250 хиљада динара, накнаду за коришћење ловостајем зашћућених врста дивљачи у износу од 308 хиљада динара и накнаду за коришћење рибарског подручја у износу од 102 хиљаде динара.

На основу узорковане документације, утврђено је да исказани нематеријални трошкови у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.2.14. Финансијски приходи

Финансијски приходи исказани су у износу од 3 хиљаде динара и у целини се односе приходе од камата (од трећих лица).

2.2.2.15. Финансијски расходи

Табела број 45. Структура финансијских расхода

- у хиљадама динара -

Финансијски расходи	2021.година	2020.година
Расходи камата	569	573
Негативне курсне разлике	13	27
Укупно:	582	600

Расходи камата исказани у износу од 569 хиљада динара односе се на расходе камата по основу лизинга, расходе камата по кредиту који је у целости враћен у 2021. години и камате по основу дужничко поверилачких односа.

2.2.2.16. Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Расходи од усклађивања вредности финансијске имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха исказани су у износу од 2.778 хиљада динара и односе се на обезвређење потраживања по основу продаје у износу од 1.956 хиљада динара и потраживања за накнаде у износу од 822 хиљаде динара (Напомена број 2.2.1.6. и 2.2.1.7.).

2.2.2.17. Остали приходи

Табела број 46. Структура осталих прихода

- у хиљадама динара -

Остали приходи	2021.година	2020.година
Вишкови		4
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика	1	2
Остали непоменути приходи	2.148	404
Укупно:	2.149	410

Остали непоменути приходи исказани у износу од 2.148 хиљада динара највећим делом се односе на приходе од наплате меница за добро извршење посла због неизвршавања уговорених обавеза добављача, због чега је Предузеће сагласно одредбана уговора који је закључен за реконструкцију планинарског дома Митровац трећа фаза извршило наплату менице за добро извршење посла 8. јула 2021. године у висини од 10% од уговорене вредности без Пдв-а.

На основу узорковане документације и спроведених ревизорских поступака, утврђено је да исказани остали приходи у ревидираним финансијским извештајима не садрже материјално значајна погрешна исказивања.

2.2.2.18. Остали расходи

Табела број 47. Преглед осталих расхода

- у хиљадама динара -

Остали расходи	2021.година	2020.година
Губици по основу расходања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме (Напомена 2.2.1.2)	3.183	149
Мањкови	249	223
Расходи по основу директних отписа потраживања	37	50
Расходи по основу расходања залиха материјала и робе	45	35
Остали непоменути расходи	4.296	4.104
Укупно:	7.810	4.561

Остали непоменути расходи исказани у износу од 4.296 хиљада динара односе се највећим делом на расходе по основу датих донација у износу од 2.559 хиљада динара и на расходе по основу накнада штете причињене од стране ловостајем и трајно заштићене дивљачи на поседима физичких лица на подручју Националног парка у износу од 1.121 хиљаду динара.

2.2.2.19. Нето добитак

Нето добитак је исказан у износу од 9.726 хиљада динара.

Табела број 48. Нето добитак

- у хиљадама динара -

Нето добитак	2021.година
Добитак пре опорезивања	13.150
Порески расход периода	2.919
Одложени порески расход периода	505
Укупно:	9.726

Предузеће је у извештајном периоду остварило нето добитак у износу од 9.726 хиљада динара, као разлику укупних прихода у износу 378.823 хиљаде динара и укупних расхода у износу од 365.673 хиљаде динара, пореских расхода периода у износу од 2.919 хиљада динара и одложених пореских расхода периода у износу од 505 хиљаде динара.

2.2.3. Извештај о осталом резултату

У складу са чланом 2 Закона о рачуноводству и Међународним рачуноводственим стандардом 1 - Презентација финансијских извештаја, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о укупном нето свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у билансу успеха. Компоненте осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2021. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

2.2.4. Извештај о променама на капиталу

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2021. годину утврђено је да предметни извештај, одражава финансијски положај Предузећа, да је састављен у складу са МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, параграфом 106 - 110 и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Предузећа које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

2.2.5. Извештај о токовима готовине

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Предузећа као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2021. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са МРС 7 - Извештај о токовима готовине, чиме су обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Предузећа у оквиру пословних активности, активности инвестирања и финансирања.

2.2.6. Напомене уз финансијске извештаје

У складу са параграфом 112 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, и чланом 2 Закона о рачуноводству, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама, додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Предузеће дужно да обелодани.

2.2.7. Потенцијалне обавезе

Према прегледу судских спорова на дан 31. децембар 2021. године које је у поступку ревизије презентовало Предузеће, у току је седам парничних поступака у којима је Предузеће тужена страна. Ради се о захтеву за накнаду штете по основу повреде на раду, захтеву за исплату накнаде за одузето земљиште, захтеву за исплату неосновано стеченог и наплате дуговоаног у којима је укупна вредност спорова 5.338 хиљада динара и о четири спора у којима тужиоци траже упис права својине на објектима који су изграђени на парцелама на којима је уписано право својине Републике Србије и право коришћења Предузећа, односно упис да су тужиоци корисници дела парцеле на којима је уписана својина Република Србија и право коришћења Предузећа.

Према прегледу поступака пред Агенцијом за реституцију и Агенцијом за професионалну реституцију на дан 31. децембра 2021. године које је у поступку ревизије доставило Предузеће, Предузеће је странка у седам поступака чији је предмет захтев за реституцију имовине на којој је уписано власништво Републике Србије и право коришћења Предузећа.

ПРИЛОГ III

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“, БАЈИНА БАШТА ЗА 2021.
ГОДИНУ**

С А Д Р Ж А Ј

- 1. Биланс стања**
- 2. Биланс успеха**
- 3. Извештај о осталом резултату**
- 4. Извештај о променама на капиталу**
- 5. Извештај о токовима готовине**
- 6. Напомене уз финансијске извештаје за 2021. годину**

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2021. године

- у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		8.302.561	8.235.995	8.194.083
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	7	3.298		
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005				
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		3.298		
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	8	467.859	404.437	366.876
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010		270.732	266.266	257.034
023	2. Постројења и опрема	0011		98.980	76.869	59.847
024	3. Инвестиционе некретнине	0012		24.719	24.719	24.719
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013		57.704	36.583	25.276
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014				
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015		15.724		
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017	9	7.831.355	7.831.472	7.827.086
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	10	49	86	121

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
					6	7
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019				
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023				
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027		49	86	121
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030		89.544	120.743	86.317
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	11	56.549	64.696	42.561
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032		5.310	4.119	4.111
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033		48.704	58.338	36.739
13	3. Роба	0034		2.010	1.757	1.690
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		525	482	21
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036				
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	12	8.833	19.864	9.247
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039		8.833	19.864	9.247
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041				
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042				
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044	13	14.577	10.104	13.951
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045		10.839	8.727	10.394
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		3.738	1.377	3.557
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047				
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	14	1.150	1.000	1.157
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		1.150	1.000	1.000
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056				157
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	15	7.348	24.088	18.753
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	16	1.087	991	648
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		8.392.105	8.356.738	8.280.400
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060				
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401		8.099.066	8.109.025	8.088.278
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	17	7.949.672	7.949.672	7.949.672
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Претходна година		
				Текућа година	Крајње стање _____	
					20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405	18	103.301	103.301	99.050
330 и потражни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406	19	15.661	15.661	15.661
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	20	7.475	6.641	2.445
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408	21	37.909	47.032	26.340
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		28.183	9.333	9.333
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		9.726	37.699	17.007
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412				
350	1. Губитак ранијих година	0413				
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		61.522	66.892	49.151
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	22	58.474	66.892	49.151
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		13.922	12.823	7.828
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419		44.552	54.069	41.323
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420		3.048		
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421				
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424	23	3.048		
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

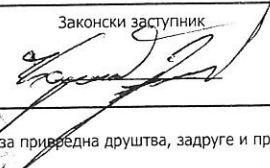
Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427				
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	31	5.341	4.983	5.478
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430	24	138.965	115.008	97.041
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		87.209	60.830	40.452
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	25	15.850	21.928	
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		15.850	10.678	
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437			11.250	
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441	26	26.962	5.086	5.883
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	27	24.131	12.164	15.189
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443				
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444				
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		24.131	12.164	15.189
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446				
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448				
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	28	18.763	18.966	18.712

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450		17.341	15.797	14.369
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		1.422	3.169	4.343
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452				
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	29	1.503	2.686	668
	Б. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		8.392.105	8.356.738	8.280.400
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457				

у Б. Башчић

дана 18.02. 2022. године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		376.672	418.220
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002	32	1.452	1.613
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		1.452	1.613
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005	33	309.301	332.128
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		309.301	332.128
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007			
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	34	1.703	1.676
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009			21.658
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010		9.591	
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	35	73.807	59.557
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012	36		1.608
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		354.504	370.583
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	37	1.780	1.332
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	38	32.932	31.287
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	39	202.884	197.920
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		158.906	152.814
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		26.913	26.020
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		17.065	19.086
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	40	14.686	12.569
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021	41	117	
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	42	48.135	52.612
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	43	18.402	42.152
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	44	35.568	32.711

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025		22.168	47.637
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	45	3	2
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		3	2
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030			
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031			
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	46	582	600
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		569	573
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		13	27
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036			
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038		579	598
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	47		2.853
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	48	2.778	534
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	49	2.149	410
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	50	7.810	4.561
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		378.824	421.485
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		365.674	376.278
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		13.150	45.207
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048			
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		13.150	45.207

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	ИЗНОС	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	31	2.919	7.262
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	31	505	246
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053			
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Љ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		9.726	37.699
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061			
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

у В. Ђилић

Законски заступник

дана 18.02. 2022. године

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001	21	9.726	37.699
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
330	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
331	а) добици	2005			
	б) губици	2006	20	981	4.936
	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
333	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
332	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
334	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Година	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиици	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добиици	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиици	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		981	4.936
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022		147	740
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		834	4.196
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		8.892	33.503
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027			
	1. Приписан матичном правном лицу	2028			
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029			

у Б. Ђилић

дана 18.02. 2022. године

Законски заступник

[Својеручни потпис]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)		Остали основни капитал (рн 309)		Уписани а неуплаћени капитал (група 31)		Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
			2	АОП	3	АОП	4	АОП	
	1								5
1.	Стање на дан 01.01. _____ године	4001	7.937.323	4010	12.349	4019		4028	99.050
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 1+2)	4003	7.937.323	4012	12.349	4021		4030	99.050
4.	Нето промене у _____ години	4004		4013		4022		4031	4.251
5.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)	4005	7.937.323	4014	12.349	4023		4032	103.301
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 5+6)	4007	7.937.323	4016	12.349	4025		4034	103.301
8.	Нето промене у _____ години	4008		4017		4026		4035	
9.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)	4009	7.937.323	4018	12.349	4027		4036	103.301

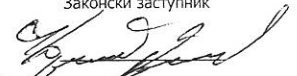
Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ.	АОП	Нераспоређени добитак	АОП	Губитак (група 35)	АОП	учешће без права
			(група 33)		(група 34)		(група 35)		контроле
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4037	13.216	4046	26.340	4055		4064	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4039	13.216	4048	26.340	4057		4066	
4.	Нето промене у ____ години	4040	-4.196	4049	20.692	4058		4067	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	9.020	4050	47.032	4059		4068	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4043	9.020	4052	47.032	4061		4070	
8.	Нето промене у ____ години	4044	-834	4053	-9.123	4062		4071	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	8.186	4054	37.909	4063		4072	

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Убитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
			10		11
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4073	8.088.278	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4075	8.088.278	4084	
4.	Нето промене у ____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4077	8.109.025	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4079	8.109.025	4088	
8.	Нето промене у ____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4081	8.099.068	4090	

у Б. Билић

Законски заступник

дана 18.02. 2022. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
1. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	509.056	473.817
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	399.670	387.212
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003		
3. Примљене камате из пословних активности	3004	3	2
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	109.383	86.603
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	402.942	422.343
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	126.787	152.236
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	475	578
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	201.320	198.705
4. Плаћене камате у земљи	3010	433	573
5. Плаћене камате у иностранству	3011		
6. Порез на добитак	3012	5.280	5.081
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	63.996	61.562
8. Остали одливи из пословних активности	3014	4.651	3.608
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	106.114	51.474
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
1. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017		193
1. Продаја акција и удела	3018		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019		
3. Остали финансијски пласмани	3020		193
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021		
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	77.615	36.147
1. Куповина акција и удела	3024		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	77.502	36.147

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	113	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	77.615	35.954
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029		15.000
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		15.000
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035		
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	45.226	25.158
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	11.250	3.750
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044	15.127	8.653
8. Исплаћене дивиденде	3045	18.849	12.755
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047	45.226	10.158
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	509.056	489.010
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	525.783	483.648
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050		5.362
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051	16.727	
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	24.088	18.753
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	13	27
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	7.348	24.088

у С. Бачки

дана 18.02.2022. године

Законски заступник

[Својеручни потпис]

**ЈП “НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“
БАЈИНА БАШТА**

**НАПОМЕНЕ УЗ РЕДОВАН ГОДИШЊИ
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Јавно предузеће “Национални парк Тара”, Бајина Башта (у даљем тексту ЈП “Национални парк Тара”, Бајина Башта, или Предузеће) у оквиру делатности заштите и унапређења природних вредности Националног парка, обавља послове:

- заштита, очување и унапређивање биogeографских обележја подручја, екосистема и разноврсности изворне флоре и фауне,
- уређење подручја и изградња објеката у сврху очувања, обнављања и унапређивања природних и културно-историјских вредности и њихове презентације,
- успостављање и развој туристичких и рекреативних функција,
- газдовање шума, ловиштем и рибарским подручјем,
- управљање грађевинским земљиштем.

Регистрована шифра делатности Предузећа је: 9104-Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности.

ЈП “Национални парк Тара”, Бајина Башта, је основано као јавно предузеће на основу Закона о националним парковима (“Сл. Гласник РС” број 39/93) и регистровано је код Привредног суда у Ужицу под бројем Фи. 3079/93 од 28.06.1993. године (регистарски уложак број 1-584-00). У Регистар Привредних субјеката код Агенције за привредне регистре, Београд, уписано је решењем БД. 10934/2005 од 9. маја 2005. године.

Оснивач Предузећа је Република Србија, а права оснивача врши Влада Републике Србије.

Матични број Предузећа је 07360355, а порески идентификациони број 100760669.

ЈП “Национални парк Тара”, Бајина Башта, је на основу законом утврђених критеријума за разврставање, на основу података из финансијских извештаја за 2020. годину разврстано у средња правна лица.

Седиште Предузећа је у Бајиној Башти у улици Миленка Топаловића број 3.

Органи Предузећа су: надзорни одбор и директор, које именује Влада Републике Србије.

Просечан број запослених у Предузећу у 2021. години је 199 радника (2020. година 198 радника).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Приложени финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2021. године састављени су у складу са релевантним Законом о рачуноводству (“Службени гласник РС”, бр. 73/2019, 44/2021 – у даљем тексту: Закон), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије.

У смислу Закона, МСФИ су: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја, Међународни рачуноводствени стандарди - МРС, односно Међународни стандарди финансијског извештавања - МСФИ и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде.

Превод МСФИ, који је потврдило и објавило Министарство финансија, састоји се од основних текстова МРС и МСФИ које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде, укључујући тумачења која је издао Међународни комитет за тумачење финансијског извештавања у облику у којем су објављени и који не укључују основу за закључке, илустративне примере, смернице, коментаре, супротстављена мишљења, развијене примере и друге додатне материјале са објашњењима који се могу усвојити у погледу стандарда или тумачења, осим ако није изричито наведено да су они саставни део стандарда или тумачење.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ.

Предузеће је ове финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,

Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

2.2. Презентација финансијских извештаја

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна Предузећа, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр.89/2020).

Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру прописана је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна Предузећа, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 89/2020 - у даљем тексту: Правилник о контном оквиру).

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД), осим уколико није другачије наведено. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Састављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Предузећа. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напомени 5.

Приложени финансијски извештаји представљају редовне (појединачне) финансијске извештаје Предузећа за 2021. годину. Предузеће нема зависна предузећа и не саставља консолидоване финансијске извештаје.

Редован годишњи финансијски извештај за 2021. годину одобрен је од стране директора Предузећа на основу Одлуке број 187 од 10. фебруара 2022. године, а као датум одобравања одређен је 18. фебруар 2022. године.

2.3. Рачуноводствени метод

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

2.4. Упоредни подаци

Упоредне податке чине финансијски извештаји Предузећа за 2020. годину који су били предмет ревизије. У циљу усаглашавања са презентацијом података за текући период, Предузеће је извршило одређене рекласификације података презентованих у финансијским извештајима за 2020. годину.

Предузеће је усвојило МСФИ 16 *Лизинг* од 1. јануара 2021. године. Усвајање МСФИ 16 довело је до промена у рачуноводственим политикама и није довело до корекција упоредних података за извештајни период 2020. године. Упоредни подаци су признати у складу са претходном рачуноводственом политиком Предузећа (напомена 6).

2.5. Наставак пословања

Финансијски извештаји за 2021. годину састављени су у складу са начелом наставка пословања, који претпоставља да ће Предузеће наставити са пословањем у догледној будућности.

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина обухвата нематеријална средства са ограниченим веком употребе, као што су рачуноводствени програми набављени независно од рачунара и рачунарски програм – ГИС технологија за шумарство.

Као нематеријална имовина признају се и подлежу амортизацији нематеријална средства која испуњавају услове прописане *МРС 38 Нематеријална имовина*, имају корисни век трајања дужи од годину дана и појединачна набавна вредност у време набавке нематеријалног средства је већа од 200,00 ЕУР рачунато по средњем курсу на дан набавке.

У тренутку набавке нематеријална имовина се почетно вреднује по трошку набавке, односно по набавној вредности или по цени коштања. У набавну вредност нематеријалне имовине укључује се нето фактурна цена добављача, сви директни зависни трошкови набавке и дажбине који се могу директно приписати припреми средства за намеравану употребу.

Након почетног признавања (накнадно мерење) нематеријална имовина се исказује по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију и све акумулиране губитке због умањења вредности.

Накнадни издатак који се односи на нематеријално средство, након његове набавке или завршетка, увећава вредност нематеријалног средства ако испуњава услове да се призна као нематеријално средство.

Обрачун амортизације нематеријалне имовине почиње наредног месеца од месеца када је средство расположиво за коришћење, док се са обрачуном амортизације престаје када је садашња вредност једнака нули, када се средство расходује или отуђи, или када се рекласификује у сталну имовину која се држи за продају.

Основицу за обрачун амортизације нематеријалне имовине чини набавна вредност, односно цена коштања умањена за преосталу вредност.

Амортизација се обрачунава пропорционалном методом по стопи од 33,33%.

Добици и губици који проистичу из расходовања или продаје нематеријалне имовине се признају у билансу успеха у оквиру осталих прихода или осталих расхода.

3.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема чине групе средстава сличне природе и употребе у пословању Предузећа, као што су:

- земљиште (пољопривредно и грађевинско),
- зграде и други грађевински објекти,
- путеви и саобраћајнице у шуми
- опрема и транспортна средства,
- некретнине, постројења и опрема у припреми.

Предузеће исказује ставку на позицији некретнине, постројења и опрема уколико она испуњава следеће критеријуме: када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим средствима притицати у Предузеће, када набавна вредност или цена коштања тих средстава може поуздано да се измери, када се очекује да ће се средство користити дуже од једне године и када је појединачна набавна вредност средства у моменту набавке већа од 200,00 ЕУР рачунато по средњем курсу на дан набавке.

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме који испуњавају услове за признавање као стално средство, врши се по набавној вредности или по цени коштања.

У набавну вредност некретнина, постројења и опреме укључује се нето фактурна цена добављача, сви директни зависни трошкови набавке и дажбине који су настали приликом набавке, односно довођења у стање функционалне приправности.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

У набавну вредност укључују се и трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању ових средстава. Трошкови позајмљивања се капитализују као део набавне вредности средства када је вероватно да ће они имати за резултат будуће економске користи за Предузеће и када се трошкови могу поуздано одмерити. Издаци у вези са средством укључују само издатке који су имали за резултат готовинске исплате, трансфере других средстава или преузимање обавеза на које се зарачунава камата.

Након почетног признавања земљиште (пољопривредно и грађевинско) исказује се по набавној вредности.

Након почетног признавања, зграде и други грађевински објекти исказују се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности.

Ревалоризовани износи се заснивају на периодичним-петогодишњим проценама, које врши екстерни независни проценитељ.

Када се врши ревалоризација, ревалоризује се целокупна група коју чине зграде и други грађевински објекти.

Ефекти процене фер вредности зграда и других грађевинских објеката књиже се тако да се исправка вредности елиминише, односно сведе на нулу и тиме набавна вредност сведе на поштену вредност.

Након почетног признавања путеви и саобраћајнице у шуми, опрема и транспортна средства, вреднују се по свом трошку набавке (по набавној вредности), умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке за умањење вредности.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се за свако посебно средство применом методе пропорционалног отписивања, с циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања, применом следећих амортизационих стопа:

	Стопа амортизације (%)
1. НЕКРЕТНИНЕ	
<i>Грађевински објекти:</i>	
- пословне зграде	1,74-5,00
- помоћни објекти и објекти нискоградње	2,22-10,00
- остали објекти	5,00
<i>Путеви и саобраћајнице у шуми</i>	
- путеви у шуми	1,50
2. ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	
- путничка и теренска возила	5,00
- теретна возила, приколице, мини бус и трактори	4,00-5,00
- моторне санке, чамци, глисер, ванбродски мотор	5,00
- ланчане и моторне тестере	10,00
- канцеларијски намештај, карабини и фото опрема	3,00-7,00
- рачунари	14,00
- стручни апарати у шумарству	10,00
- путничка и теренска возила	5,00

Основицу за амортизацију зграда и других грађевинских објеката који се исказују по фер вредности чини процењени износ који изражава њихову поштену-фер вредност по одбитку остатка вредности средстава.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Основицу за обрачун амортизације путева и саобраћајница у шуми и остале опреме чини набавна вредност умањена за остатак вредности. Ако је остатак вредности средства безначајан, сматра се да је једнак нули, а када је значајан, остатак вредности се процењује на дан стицања и не повећава се накнадно због промене цена.

Обрачун амортизације почиње наредног месеца од месеца када је средство расположиво за коришћење, док се са обрачуном амортизације престаје када је садашња вредност једнака нули, када је средство расходовано или продато, или кад се рекласификује у стално средство које се држи за продају.

Земљиште не подлеже обавези обрачуна амортизације.

Накнадни издатак који се односи на некретнину, постројење и опрему након његове набавке или завршетка, увећава вредност средства ако испуњава услове да се призна као стално средство, тј. ако је век трајања дужи од годину дана и ако је вредност накнадног издатка виша од 200,00 ЕУР рачунато по средњем курсу.

Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак пословања у периоду у којем је настао.

Добици и губици који проистичу из расходовања или продаје некретнина, постројења и опреме се признају у билансу успеха у оквиру осталих прихода или осталих расхода.

3.3. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су некретнине које Предузеће, као власник држи ради остваривања прихода од закупнине, или ради увећања вредности капитала, или ради и једног и другог, а не ради употребе за своје потребе или за продају у оквиру редовног пословања.

Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања (набавке) врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном мерењу, зависни трошкови набавке укључују се у набавну вредност или цену коштања.

Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се по фер вредности. Фер вредност инвестиционе некретнине је њена тржишна вредност. Фер вредност се мери као највероватнија цена која реално може да се добије на тржишту на дан биланса стања. Процену фер вредности инвестиционе некретнине утврђује независни екстерни проценитељ.

Инвестиционе некретнине одмерене по фер вредности не подлежу обрачуна амортизације.

Добитак или губитак настао због промене фер вредности инвестиционе некретнине се признаје у билансу успеха у оквиру прихода или расхода по основу усклађивања вредности имовине.

Накнадни издаци повећавају вредност инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће приливи будућих економских користи бити већи од процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у коме су настали.

3.4. Закупи

А) Рачуноводствена политика примењена у 2021. години од иницијалног датума примене МСФИ 16 “Лизинг“

Закупи се признају као право коришћења средстава и коресподентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Предузећа. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у билансу успеха током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Почетно одмеравање средстава која проистичу из закупа (имовина са правом коришћења) врши се по набавној вредности. Набавна вредност укључује:

- износ почетно одмерене обавезе по основу закупа;
- сва плаћања по основу закупа извршена на први дан или пре првог дана трајања закупа (аванси/унапред плаћена закупнина) умањено за све евентуалне примљене подстицаје у вези са закупом;
- све почетне директне трошка које је створио купац, и
- процену трошкова враћања у првобитно стање.

На први дан трајања закупа, обавеза по основу тог закупа мери се по садашњој вредности свих (будућих) плаћања у вези са закупом која нису извршена до тог дана.

Плаћања за закуп укључена у одмеравање обавезе на први дан трајања закупа обухватају следећа плаћања:

- фиксна плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањена за све примљене подстицаје у вези са закупом;
- варијабилна плаћања по основу закупа која су заснована на индексу или стопи;
- износе за које се очекује да ће бити плаћени од стране купца у оквиру гарантоване преостале вредности;
- цену коришћења опције откупа уколико је купац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за раскид закупа, ако услови закупа указују да ће купац извршити ту опцију.

Обавеза по основу закупа се дисконтује по каматној стопи садржаној у закупу ако је стопу лако утврдити. У случајевима када каматна стопа не може лако да се утврди, купац примењује инкременталну каматну стопу позајмљивања. Инкрементална каматна стопа позајмљивања је каматна стопа коју би купац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Накнадно одмеравање средстава која проистичу из закупа врши се по набавној вредности:

- а) умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке за умањење вредности; и
- б) усклађеној за евентуална поновна одмеравања обавезе по основу закупа (лизинга).

Средстава која проистичу из закупа се амортизују током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Предузеће искористити могућност куповине, средство које је предмет закупа се амортизује од првог дана трајања закупа до краја корисног века трајања.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у билансу успеха. Краткорочни закупци су закупци који не садрже опцију откупа, са трајањем закупа 12 месеци или мање.

Б) Рачуноводствена политика примењивана до 31.12.2020. године

Предузеће као купац

Финансијски закуп

Закуп се класификује као финансијски закуп ако се њим суштински преносе на купца сви ризици и користи повезани са власништвом. Финансијски закуп се капитализује на почетку закупа по вредности нижој од фер вредности закупљеног средства и садашње вредности минималних плаћања закупнине. Свака закупнина се распоређује на обавезе и финансијске расходе како би се постигла константна периодична каматна стопа на преостали износ обавезе. Финансијски расходи се признају у билансу успеха периода на који се односе. Закупљена средства на бази финансијског закупа амортизују се у току периода краћег од корисног века трајања средства или периода закупа.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Оперативни закуп

Закуп се класификује као оперативни закуп ако закуподавац суштински задржава све ризике и користи повезане са власништвом. Плаћања извршена по основу оперативног закупа исказују се на терет биланса успеха на пропорционалној основи током периода трајања закупа

3.5. Биолошка средства

Биолошка средства обухватају шуме.

Шуме се вреднују приликом почетног признавања и на датум сваког биланса по фер вредности умањеној за трошкове продаје.

Процену фер вредности шума врши интерно формирана комисија Предузећа коју чине дипломирани шумарски инжењери. Фер вредност шума се утврђује сагласно методологији која прописује начин утврђивања количине дрвне масе, квалитетне структуре и других елемената за утврђивању вредности шума и начину утврђивања те вредности. На тај начин, вредност шума се добија када се утврђена стална дрвна запремина разврста на дрвне сортименте, утврди продајна вредност сортимената утоварених на превозна средства, па се од тако добијене вредности дрвних сортимената одбију сви трошкови сече, вуче и израде дрвних сортимената.

Шуме не подлежу обрачуну амортизације.

За обнављење шума врши се обавезно дугорочно резервисање.

Добитак или губитак настао због промене фер вредности шума се признаје у билансу успеха у оквиру прихода или расхода по основу усклађивања вредности имовине.

3.6. Умањење вредности имовине

На дан сваког биланса стања, Предузеће преиспитује књиговодствену вредност своје материјалне и нематеријалне имовине да би утврдило да ли постоје индикације да је дошло до губитка по основу умањења вредности имовине. Уколико такве индикације постоје, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Предузеће процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца за ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодствене вредности, онда се књиговодствена вредност тог средства умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство претходно није било предмет ревалоризације. У том случају део губитка, до износа ревалоризације, признаје се у оквиру промена на капиталу.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности. Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

3.7. Залихе

Залихе материјала, резервних делова, инвентара и робе се процењују по нижој од следеће две вредности: набавној вредности, односно цени коштања или нето продајној вредности.

Набавну вредност материјала, резервних делова, инвентара и робе чине нето фактурна вредност и зависни трошкови набавке. Под зависним трошковима набавке подразумевају се сви директни трошкови у поступку набавке до ускладиштења.

Залихе се евидентирају по стварним набавним ценама, а обрачун излаза са залиха врши се по методи пондерисане просечне цене.

Залихе робе у малопродаји воде се по продајној цени, с тим да се излаз робе на расходе исказује по набавној цени.

Залихе недовршене производње и готових производа процењују се по цени коштања или по нето продајној цени ако је она нижа. Цену коштања чине трошкови материјала израде, трошкови зарада и општи трошкови производње неопходни за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан процене. У цену коштања укључују се и трошкови позајмљивања у случају да је за залихе потребан значајан временски период да би се припремиле за продају.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха материјала и робе у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност.

Ситан инвентар се отписује у целости приликом стављања у употребу.

3.8. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се признају када Предузеће постане уговором везано за неки инструмент.

Приликом почетног признавања, Предузеће одмерава финансијско средство или финансијску обавезу по фер вредности. Трошкови трансакције директно приписиви стицању, укључују се у почетно мерење, осим када се ради о финансијским средствима која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха. Трансакциони трошкови директно приписиви стицању финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха признају се одмах у билансу успеха.

Фер вредност финансијског инструмента приликом почетног признавања је обично цена трансакције. Међутим, ако се део дате или примљене накнаде односи на нешто друго, а не на сам финансијски инструмент, Предузеће одмерава фер вредност финансијског инструмента. На пример, фер вредност датог дугорочног кредита или потраживања који нису каматносни може се одмерити као садашња вредност свих будућих прилива готовине дисконтованих каматном стопом која преовлађује на тржишту за сличне инструменте (сличне у погледу валуте, доспећа, врсте каматне стопе и других фактора) са сличним кредитним рејтингом.

Класификација и одмеравање

Предузеће класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- Она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и
- Она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена, односно пословног модела управљања у оквиру кога се држе, као и карактеристика уговорених услова новчаних токова.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Предузеће класификује финансијска средства у три категорије одмеравања:

- *Амортизовани трошак* - Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.

- *Фер вредност кроз остали укупни резултат* - Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитка и губитка по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни губитак или добитак који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијска средства се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава се методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

Фер вредност кроз биланс успеха – Имовина која не испуњава услове за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признаје се у билансу успеха и представља промену у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме су настали.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова и нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена искључиво законом немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима, тако да се та средства примењују и уколико накнадно дође до измене у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају по фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку, користећи методу ефективне каматне стопе, умањену за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности умањеној за настале трансакционе трошкове, и накнадно се исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима и друге обавезе настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Предузеће искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Предузеће може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Предузеће покуша да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Предузеће обавезе да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијског средства се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Предузеће преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Обезвређење финансијских средстава

Предузеће примењује поједностављени приступ за обезвређење потраживања од купаца и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Предузеће користи матрицу резервисања (исправке вредности) приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Предузеће користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценило 12-месечне очекиване кредитне губитке.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности, а висина губитка се признаје у билансу успеха у оквиру расхода од усклађивања вредности остале имовине.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз биланс успеха уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи, а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

**3.9. Прерачунавање страних средстава плаћања
и рачуноводствени третман курсних разлика**

Трансакције у страниј валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају године, признају се у билансу успеха.

Курс ЕУР примењен на дан билансирања износи 117,5821 (2020. година 117,5802).

3.10. Обрачунати ефекти уговорене валутне клаузуле

Обрачунати ефекти уговорене валутне клаузуле исказују се као финансијски приходи и расходи у билансу успеха.

3.11. Резервисања

Резервисања се признају када Предузеће има садашњу обавезу која је настала као резултат прошлог догађаја, кад је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза и кад износ обавезе може поуздано да се процени.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Резервисања се признају у износима који представљају најбољу процену издатака захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Трошак резервисања се признаје у расходима периода.

Када је ефекат временске вредности новца значајан, износ резервисања је садашња вредност очекиваних издатака захтеваних да се обавеза измири, добијен дисконтовањем помоћу стопе пре пореза која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за обавезу. Када се користи дисконтовање, књиговодствена вредност резервисања се повећава у сваком периоду, тако да одражава проток времена. Ово повећање се исказује као трошак позајмљивања.

Резервисања се поново разматрају на сваки датум биланса стања и коригују ради одражавања најбоље текуће процене. Када више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван, резервисање се укида у корист биланса успеха текуће године.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

3.12. Потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Потенцијална обавеза је могућа али неизвесна обавеза, или садашња обавеза која није призната зато што не задовољава услов да буде призната као обавеза. Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима. Потенцијалне обавезе се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала. У оквиру потенцијалних обавеза Предузеће обелодањује потенцијалне обавезе по основу судских спорова, датих јемстава, гаранција итд.

Предузеће не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима. Потенцијална средства се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан и значајан.

3.13. Државна давања

Државна давања су помоћ државе у облику преноса средстава Предузећу по основу испуњења одређених услова који се односе на његово пословање.

Државна давања везана за покриће расхода признају се као приход обрачунског периода у ком су настали и повезани расходи, тј. на основу принципа сучељавања прихода и расхода.

Државно давање везано за покриће расхода који ће се десити у наредном периоду признаје се као одложени приход, тј. одлаже се на рачуну пасивних временских разграничења и признаје као приход у наредним обрачунским периодима.

Државна давања повезана са средствима евидентирају се као одложени приход, по номиналној вредности и признају се у приходе на систематичној и пропорционалној основи током употребног века средства на бази сучељавања са расходима за амортизацију.

3.14. Порез на добит

Текући порез

Порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са прописима о опорезивању Републике Србије. Коначни износ обавезе пореза на добитак утврђује се применом пореске стопе од 15% на пореску основицу утврђену у пореском билансу Предузећа. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха који се коригује за сталне разлике које су дефинисане прописима о опорезивању Републике Србије.

Републички прописи не предвиђају да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Одложени порез

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле између књиговодствене вредности средства и обавеза у финансијским извештајима и њихове одговарајуће пореске основице коришћене у израчунавању опорезивог добитка. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике, док се одложена пореска средства признају у мери у којој је вероватно да ће опорезиви добитци бити расположиви за коришћење одбитних привремених разлика.

Одложени порез се обрачунава по пореским стопама за које се очекује да ће се примењивати у периоду када се средство реализује или обавеза измирује. Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет осталог свеобухватног резултата, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру осталог свеобухватног резултата.

3.15. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност је по свом економском учинку порез на општу потрошњу и спада у врсту пореза на промет. То је посебан облик пореза који се плаћа у свим фазама производног и прометног циклуса, тако што се у свакој фази опорезује само износ додате вредности која је остварена у свакој фази производно-прометног циклуса.

Обавезе за порез на додату вредност, обухватају обавезе настале по основу обрачунаог пореза на додату вредност и то по основу обавеза за порез на додату вредност по издатим фактурама, примљеним авансима, по основу сопствене потрошње и по другим обавезама, по општој и посебној стопи, и обавезе по основу разлике обрачунаог пореза на додату вредност и претходног пореза.

3.16. Примања запослених

Порези и доприноси на зараде и накнаде зарада

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунаог по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Отпремнине

У складу са својим колективним уговором, Предузеће је у обавези да исплати накнаду запосленима приликом одласка у пензију, у висини од три просечне зараде по запосленом у Републици Србији, или у висини од три просечно исплаћене зараде запосленог, или у висини од три просечно исплаћене зараде по запосленом у Предузећу, у зависности шта је повољније за запосленог.

Јубиларне награде

Поред тога, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20, 30, и 40 година непрекидног рада у Предузећу. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде у Предузећу, остварене у месецу који претходи месецу исплате.

3.17. Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспореденог добитка из ранијих година, односно губитка ранијих година.

Материјално значајном грешком сматра се грешка која је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама, већа од 2% укупних прихода.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

3.18. Приходи од уговора са купцима

Признавање прихода од уговора са купцима

Предузеће признаје приходе од продаје робе, производа и извршених услуга када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код већине уговора, контрола над робом, производима и услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Предузеће очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за порез на додату вредност, повраћаје, рабате и попусте.

Приходи од продаје производа и робе

Предузеће производи и продаје дрвне сортименте.

Приходи од продатих производа и робе се признају када Предузеће пренесе контролу над производима и робом, односно када су исти испоручени купцу, када је купац стекао пуна дискрециона права над производима и робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање производа и робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се производи и роба не испоруче на назначено место, док се ризик губитка не пренесе на купца, а све док, или купац не прихвати производе и робу у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање производа и робе, или док Предузеће не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање производа и робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попушта, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину плативе купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ни један елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

Потраживања се признају по испоруци производа и робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

Приходи од услуга

Приходи од услуга се признају у периоду у ком су услуге пружене према степену довршености трансакције на датум биланса.

Приходи од камата

Приходи од камата се признају на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камата на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијских приход у билансу успеха.

Приход од камата се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског инструмента, осим (а) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камата обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (б) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

3.19. Расходи

а. Пословни расходи

Пословни расходи обухватају трошкове условљене стварањем прихода од продаје и укључују набавну вредност продате робе, трошкове материјала и енергије, трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе, трошкове амортизације, трошкове резервисања, и трошкове услуга пружене од стране трећих лица. Пословни расходи обухватају и опште трошкове као што су трошкови закупа, маркетинга, осигурања, платног промета, пореза и остали трошкови настали у текућем обрачунском периоду.

Расходи директног материјала односе се на сировине и материјал који су употребљени за израду производа. Расходи материјала поред директног материјала обухватају и расходе осталог материјала, резервних делова, горива и енергије.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип узрочности прихода и расхода). Сви расходи признају се независно од плаћања.

а. Финансијски расходи

Финансијски расходи обухватају трошкове позајмљивања и остале финансијске расходе, који се евидентирају у билансу успеха периода на који се односе, у складу са начелом узрочности.

Трошкови позајмљивања су камате и други трошкови које Предузеће има у вези са позајмљивањем средстава. Трошкови позајмљивања могу обухватати:

- трошкове камата израчунате коришћењем методе ефективне камате,
- курсне разлике настале по основу позајмљивања у иностраној валути, у износу до ког се сматрају кориговањем трошкова камате.

Трошкови позајмљивања признају се као расход у периоду у којем су настали, осим у мери у којој се капитализују.

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи квалификованог средства (средство које се у дужем временском периоду припрема за употребу), чине део набавне вредности/цене коштања тог средства. Такви трошкови позајмљивања се капитализују као део набавне вредности средства када је вероватно да ће они имати за резултат будуће економске користи за Предузеће и када се трошкови могу поуздано одмерити. Други трошкови позајмљивања признају се као расход у периоду у којем су настали.

4. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа да врши процене и доноси претпоставке које могу да имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, текућим и очекиваним условима пословања и осталим расположивим информацијама на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

Најзначајнија подручја која од руководства захтевају вршење процене и доношење претпоставки представљена су у даљем тексту:

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

4.1. Утицај Ковид-19 на наставак пословања

Ширење пандемије корона вируса (Ковид-19) и превентивне мере које су довеле до смањења економске активности учесника на тржишту током 2021. године, као и значајна нестабилност на тржишту роба нису имале утицај на смањење прихода и резултат Предузећа у извештајном периоду.

С обзиром на наведену нестабилност на тржишту и потенцијалног утицаја вируса Ковид-19 на потражњу, руководство Предузећа је размотрило утицај Ковид-19 на будућу продају и новчане токове. Вирус може проузроковати краткорочни пад потражње од купаца, који на основу пројекција новчаног тока и пословних планова, не може имати негативан утицај на будуће новчане токове.

Руководство Предузећа је утврдило да не постоји материјално значајна неизвесност која би могла да утиче на способност Предузећа да настави са пословањем у будућем периоду од 12 месеци.

4.2. Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме

Предузеће процењује преостали корисни век некретнина, постројења и опреме на крају сваке пословне године. Процена корисног века некретнина, постројења и опреме је заснована на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и променама економских и индустријских фактора.

Уколико се садашња процена разликује од претходних процена, промене у пословним књигама Предузећа се евидентирају у складу са МРС 8 “Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“. Ове процене могу да имају материјално значајан ефекат на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме као и на износ амортизације текућег обрачунског периода.

4.3. Умањење вредности имовине

На дан извештавања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су приказане некретнине, постројења и опрема. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности. Разматрање обезвређења захтева од руководства субјективно просуђивање у погледу токова готовине, стопа раста и дисконтних стопа за јединице које генеришу токове готовине, а које су предмет разматрања. Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

4.4. Исправка вредности потраживања

Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања је извршена на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне своје обавезе у року који прелази рок толеранције наплативости потраживања. Процена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитној способности купаца и променама у постојећим условима продаје. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и очекиваној будућој наплати. Промене у условима пословања, делатности или околностима везаним за одређене купце могу да имају за последицу корекцију исправке вредности сумњивих и спорних потраживања обелодањене у приложеним финансијским извештајима.

4.5. Резервисање за трошкове обнављања шума

Предузеће врши дугорочна резервисања за трошкове обнављања (репродукцију) шума на основу Закона о шумама. Средства за репродукцију шума служе за одржавање и заштиту постојећих шума, обнављање посечених шума и отварање постојећих шума за експлоатацију. Резервисања се обрачунавају у износу од 15% на основицу коју чини тржишна вредност израђених дрвних сортимената на терену.

4.6. Резервисања по основу отпремнина и јубиларних награда

Трошкови утврђених накнада запосленима након одласка у пензију након испуњених законских услова утврђују се применом актуарске процене. Актуарска процена укључује процену дисконтне стопе, будућих кретања зарада и будућих повећања накнаде по одласку

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

у пензију. Свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију врши независни проценитељ.

За потребе процене резервисања у недостатку поузданијих показатеља примењује се референтна стопа НБС као дисконтна стопа, која је актуелна у моменту увођења резервисања.

Настали актуарски добици/губици приликом поновне процене резервисања приликом одласка у пензију се признају у оквиру осталог укупног резултата. Приликом обрачуна резервисања не узима се у обзир претпоставка морталитета, али се узима у обзир претпостављена флукуација запослених. Флукуација запослених се утврђује на основу просека уз уважавање сопствених искустава, као и очекивања у наредном периоду. Због дугорочне природе ових планова, значајне неизвесности утичу на исход процене. Претпоставке актуарског обрачуна су обелодањене у Напомени 22 уз финансијске извештаје.

Предузеће није извршило актуарску процену садашње вредности обавеза за јубиларне награде и није формирало резервисање по том основу. Руководство Предузећа верује да таква резервисања, уколико би била процењена, не би могла да имају материјално значајан ефекат на финансијске извештаје Предузећа.

4.7. Резервисање по основу судских спорова

Предузеће је укључено у одређени број судских спорова који проистичу из његовог свакодневног пословања и односе се на комерцијална и уговорна питања, а која се решавају или разматрају у току регуларног пословања.

Руководство Предузећа процењује да расходи настали по основу судских спорова нису материјално значајни, те стога није извршен обрачун резервисања по основу судских спорова.

4.8. Одложена пореска средства

Одложена пореска средства признају се на све неискоришћене пореске кредите до мере до које је извесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се неискоришћени порески кредити могу искористити. Значајна процена од стране руководства Предузећа је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, кредитном ризику и ризику ликвидности. Програм управљања финансијским ризицима Предузећа је усмерен на немогућност предвиђања догађаја на финансијским тржиштима и тежи минимизирању могућих негативних ефеката на финансијске перформансе Предузећа.

Предузећа не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

5.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик се односи на ризик да одређене промене тржишних цена, као што су промене курса страних валута и промена каматних стопа, могу да утичу на висину прихода Предузећа или вредност његових финансијских инструмената. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса Предузећа.

Ризик од промене курса страних валута

Изложеност Предузећа ризику од промене курса страних валута првенствено се односи на готовину и готовинске еквиваленте и одложене приходе и примљене донације, деноминирани у иностраној валути (ЕУР).

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза Предузећа у ЕУР је следећа:

	У хиљадама РСД			
	Имовина		Обавезе	
	2021.	2020.	2021.	2020.
- ЕУР	4.513	86	5.090	7.470
	4.513	86	5.090	7.470

У следећој табели приказана је осетљивост Предузећа на ап्रेसијацију и депресијацију РСД за 10% у односу на ЕУР. Стопа осетљивости од 10% представља процену руководства Предузећа у погледу могућих промена курса РСД у односу на ЕУР.

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
	- ЕУР	(58)
Резултат текућег периода	(58)	(738)

Негативан број из табеле указује на смањење резултата текућег периода у случају када динар девалвира у односу на ЕУР. У случају јачања динара од 10%, утицај на резултат текућег периода био би супротан.

Ризик од промене каматних стопа

Приходи и расходи Предузећа и токови готовине су независни од промена тржишних каматних стопа, с обзиром да Предузеће нема значајну каматносно имовину, нити обавезе.

5.3. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Предузећа услед неизвршења обавеза дужника према Предузећу, односно ризик финансијског губитка за Предузеће ако друга уговорна страна у финансијском инструменту не испуни своје уговорне обавезе.

Кредитни ризик превасходно проистиче по основу потраживања из пословања. Кредитни ризик условљен је кредитном способношћу купца - дужника и његовом уредношћу у извршавању обавеза према Предузећу, као и квалитетом инструмената обезбеђења наплате. Изложеност Предузећа кредитном ризику по основу потраживања из пословања зависи највише од индивидуалних карактеристика сваког појединачног купца.

Максимална изложеност кредитном ризику Предузећа по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у билансу стања приказана је у следећој табели:

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Остали дугорочни финансијски пласмани	49	86
Потраживања по основу продаје	8.833	19.864
Остала краткорочна потраживања	14.577	10.104
Краткорочни финансијски пласмани	1.150	1.000
Готовина и готовински еквиваленти	7.348	24.088
Максимална изложеност кредитном ризику	31.957	55.142

5.4. Ризик ликвидности

Руководство Предузећа управља ризиком ликвидности на начин који му обезбеђује да Предузеће у сваком тренутку испуњава све своје обавезе. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Следећа табела представља анализу финансијских обавеза Предузећа према уговореним условима плаћања, који су одређени на основу преосталог периода на дан извештавања у односу на уговорени рок доспећа и засновани су на уговореним недисконтованим износима отплата (салда која доспевају на наплату у року од 12 месеци једнака су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан):

	У хиљадама РСД			
	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
31. децембар 2021. године				
Дугорочне обавезе	-	1.514	1.534	3.048
Краткорочне финансијске обавезе	15.850	-	-	15.850
Примљени аванси	26.962	-	-	26.962
Обавезе из пословања	24.131	-	-	24.131
Остале краткорочне обавезе	18.763	-	-	18.763
	85.706	1.514	1.534	88.754
31. децембар 2020. године				
Краткорочне финансијске обавезе	21.928	-	-	21.928
Примљени аванси	5.086	-	-	5.086
Обавезе из пословања	12.164	-	-	12.164
Остале краткорочне обавезе	18.966	-	-	18.966
	58.144	-	-	58.144

5.5. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави да послује по принципу сталности пословања у предвидљивој будућности, како би власницима капитала обезбедило повраћај (профит), а користи осталим заинтересованим странама, као и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Предузеће анализира капитал кроз показатељ задужености. Овај показатељ израчунава се као однос нето задужености и укупног капитала. Нето задуженост се обрачунава тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Показатељи задужености Предузећа за 2021. и 2020. годину су:

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
1. Задуженост (дугорочне и краткорочне обавезе)	88.754	58.144
2. Минус: Готовина и готовински еквиваленти	<u>(7.348)</u>	<u>(24.088)</u>
3. Нето задуженост (1-2)	81.406	34.056
4. Укупан капитал	<u>8.099.068</u>	<u>8.109.025</u>
Показатељ задужености (3:4)	<u>0,010</u>	<u>0,004</u>

Показатељ односа нето задужености према капиталу показује величину задужености у динарима по једном динару капитала.

5.6. Фер вредност финансијских инструмената

Претпоставке које су коришћене за процену тренутне тржишне вредности финансијских средстава/обавеза су следеће:

- Књиговодствена вредност готовине, потраживања по основу продаје, осталих краткорочних потраживања, краткорочних финансијских пласмана, обавеза из пословања и осталих краткорочних обавеза је приближна фер вредности због њиховог кратког рока доспећа.
- За дугорочне финансијске пласмане (кредити дати запосленима) за израчунавање фер вредности користи се метод дисконтовања будућих новачних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Предузећу за сличне финансијске инструменте.

6. ПРИМЕНА НОВИХ МСФИ

Рачуноводствене политике у примени од 1. јануара 2021. године

Усвајање МСФИ 16 “Лизинг“

Предузеће је усвојило МСФИ 16 *Лизинг* од 1. јануара 2021. године, и изабрало је да користи модификовани ретроспективни метод по коме се имовина са правом коришћења признаје у износу једнаком обавези по основу лизинга, коригованој за износ свих унапред извршених или обрачунатих плаћања лизинга која се односе на тај лизинг признатих у билансу стања непосредно пре датума прве примене стандарда, сагласно одредбама Прилога Ц8(б)(ii) који је саставни део овог стандарда.

Усвајање МСФИ 16 довело је до промена у рачуноводственим политикама, а изабрани метод примењен приликом преласка на прву примену овог стандарда није довео до корекција упоредних података за извештајни период 2020. године. Упоредни подаци су признати у складу са претходном рачуноводственом политиком Предузећа.

Нова рачуноводствена политика која се примењује у текућем периоду и рачуноводствена политика која се примењивала пре 1. јануара 2021. године, описана је у напомени 3.

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	У хиљадама РСД		
	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права	Нематеријална имовина у припреми	Укупно нематеријална имовина
Набавна вредност			
Стање 31. децембра 2019.	1.467	-	1.467
Стање 31. децембра 2020.	1.467	-	1.467
Нове набавке	-	3.298	3.298
Стање 31. децембра 2021.	1.467	3.298	4.765
Исправка вредности			
Стање 31. децембра 2019.	1.467	-	1.467
Стање 31. децембра 2020.	1.467	-	1.467
Амортизација за 2021.	-	-	-
Стање 31. децембра 2021.	1.467	-	1.467
Садашња вредност 31.12.2020.	-	-	-
Садашња вредност 31.12.2021.	-	3.298	3.298

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	У хиљадама РСД									УКУПНО
	Земљиште	Грађевински објекти	Земљиште и грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвести- ционе некретнине	НПО узети у лизинг	НПО у припреми	НПО узети у лизинг и НПО у припреми	Аванси за НПО у земљи	
Набавна вредност										
Стање 31. децембра 2019.	16.065	456.928	472.993	126.784	24.719	-	25.276	25.276	-	649.772
Нове набавке и дати аванси	-	3.822	3.822	-	-	-	49.236	49.236	-	53.058
Пренос са средстава у припреми	-	11.820	11.820	23.332	-	-	(35.152)	(35.152)	-	-
Расходовање	-	-	-	(1.851)	-	-	-	-	-	(1.851)
Пренос на шуме	-	-	-	-	-	-	(2.777)	(2.777)	-	(2.777)
Стање 31. децембра 2020.	16.065	472.570	488.635	148.265	24.719	-	36.583	36.583	-	698.202
Примена МСФИ 16 (напомена 6)	-	-	-	-	-	4.479	-	4.479	-	4.479
Нове набавке и дати аванси	-	-	-	-	-	-	61.086	61.086	15.724	76.810
Пренос са средстава у припреми	-	13.949	13.949	29.738	-	-	(43.687)	(43.687)	-	-
Отуђивање и расходовање	-	-	-	(4.200)	-	-	-	-	-	(4.200)
Стање 31. децембра 2021.	16.065	486.519	502.584	173.803	24.719	4.479	53.982	58.461	15.724	775.291
Исправка вредности										
Стање 31. децембра 2019.	-	215.959	215.959	66.937	-	-	-	-	-	282.896
Амортизација за 2020. годину	-	6.410	6.410	6.159	-	-	-	-	-	12.569
Отуђивање и расходовање	-	-	-	(1.701)	-	-	-	-	-	(1.701)
Заокружење	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Стање 31. децембра 2020.	-	222.369	222.369	71.396	-	-	-	-	-	293.765
Амортизација за 2021. годину	-	6.754	6.754	7.175	-	757	-	757	-	14.686
Отуђивање и расходовање	-	-	-	(3.748)	-	-	-	-	-	(3.748)
Остала повећања	-	2.729	2.729	-	-	-	-	-	-	2.729
Стање 31. децембра 2021.	-	231.852	231.852	74.823	-	757	-	757	-	307.432
Садашња вредност 31.12.2020.	16.065	250.201	266.266	76.869	24.719	-	36.583	36.583	-	404.437
Садашња вредност 31.12.2021.	16.065	254.667	270.732	98.980	24.719	3.722	53.982	57.704	15.724	467.859

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

Према Извештају овлашћеног проценитеља Агенција за пословне услуге Олимпија из Ужица, број 028/22-15 од 9. фебруара 2022. године, фер вредност инвестиционих некретнина на дан 31. децембар 2021. године износи РСД 24.719 хиљада.

На дан 31. децембра 2021. године, Предузеће нема непокретности ни опрему под хипотеком или залогом успостављеним ради обезбеђења уредног измирења својих финансијских обавеза.

Бруто вредност потпуно амортизованих ставки износи РСД 120.942 хиљада (2020. година РСД 131.431 хиљада).

9. БИОЛОШКА СРЕДСТВА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Шуме		
Почетно стање 1. јануар	7.831.472	7.827.086
Нове набавке	-	2.778
Усклађивање фер вредности (напомена 41)	(117)	1.608
	<u>7.831.355</u>	<u>7.831.472</u>

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Остали дугорочни финансијски пласмани		
- Потраживања за продате друштвене станове	49	86
	<u>49</u>	<u>86</u>

11. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		
- Материјал	1.982	1.808
- Резервни делови	1.719	1.637
- Алат и ситан инвентар	1.609	674
	<u>5.310</u>	<u>4.119</u>
Недовршена производња и готови производи		
- Недовршена производња	821	315
- Готови производи	47.883	58.023
	<u>48.704</u>	<u>58.338</u>
Роба		
- Роба у магацину	1.250	962
- Роба у малопродаји	760	795
	<u>2.010</u>	<u>1.757</u>
Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи		
- плаћени аванси за услуге	525	-
- плаћени аванси за залихе	-	482
	<u>525</u>	<u>482</u>
	<u>56.549</u>	<u>64.696</u>

Повећање/(смањење) вредности недовршене производње и готових производа исказује се у оквиру пословних прихода у билансу успеха.

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

12. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Потраживања од купаца у земљи		
- Купци у земљи за производе, услуге и робу	16.963	24.278
- Купци у земљи-физичка лица-накнаде	1.607	2.223
- Купци у земљи-физичка лица	3.155	5.501
- Купци у земљи-расадник	3	22
	<u>21.728</u>	<u>32.024</u>
Минус: Исправка вредности потраживања од купаца	<u>(12.895)</u>	<u>(12.160)</u>
	<u>8.833</u>	<u>19.864</u>

Промене на исправци вредности потраживања од купаца у земљи:

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Стање 01. јануара	12.160	15.013
Повећање исправке у току године на терет расхода периода (напомена 48)	1.956	-
Смањење исправке у току године у корист прихода	-	(2.853)
Отпис	<u>(1.221)</u>	<u>-</u>
Стање 31. децембра	<u>12.895</u>	<u>12.160</u>

13. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Остала потраживања		
<i>Друга потраживања</i>		
Потраживања од запослених	317	83
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају:	543	279
Потраживања за приходе по посебним прописима(накнада за коришћење заштићеног подручја Националног парка)	<u>12.857</u>	<u>10.790</u>
	13.717	11.152
Минус: Исправка потраживања за накнаде за коришћење заштићеног подручја Националног парка	<u>(3.277)</u>	<u>(2.455)</u>
	10.440	8.697
<i>Порез на додату вредност</i>	<u>399</u>	<u>30</u>
	10.839	8.727
Потраживања за више плаћен порез на добит	<u>3.738</u>	<u>1.377</u>
	<u>14.577</u>	<u>10.104</u>

Промене на исправци вредности накнаде за коришћење заштићеног подручја:

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Стање 01. јануара	2.455	1.921
Повећање исправке у току године на терет расхода периода (напомена 48)	<u>822</u>	<u>534</u>
Стање 31. децембра	<u>3.277</u>	<u>2.455</u>

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Потраживања за накнаду за коришћење заштићеног подручја Националног парка ТАРА су до 2018. године била евидентирана на основу издатих фактура у оквиру потраживања од купаца, а од марта 2019. године иста се евидентирају на основу издатих Решења од стране Предузећа као потраживања за приходе по посебним прописима. Накнада се уплаћује на посебан рачун Предузећа број 205-220808-77 а средства остварена од накнаде се користе за заштиту, развој и унапређење Националног парка.

14. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи		
- бескаматни зајам дати правним лицима	1.150	1.000
	1.150	1.000

15. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Текући (пословни) рачуни	2.835	24.002
Девизни рачун	4.513	86
	7.348	24.088

16. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Унапред плаћени трошкови	1.087	991
	1.087	991

17. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни капитал ЈП “Национални парк Тара”, Бајина Башта, у износу од РСД 7.949.672 хиљада (2020. година РСД 7.949.672 хиљада) обухвата државни капитал у износу од РСД 7.937.323 хиљада (2020. година РСД 7.937.323 хиљада) и остали основни капитал у износу од РСД 12.349 хиљада (2020. година РСД 12.349 хиљада).

Предузеће нема код АПР-а регистрован уплаћени државни капитал. Код АПР-а регистрован је само уписани неновчани капитал у износу од РСД 8.151.671 хиљада, а на основу Решења број БД 2508/2015 од 15. јануара 2015. године. Висина регистрованог уписаног капитала од РСД 8.151.671 хиљада, утврђена је Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа “Национални парк Тара” са Законом о јавним предузећима, 05 број 023-4191/2013 од 20. маја 2013. године (“Службени гласник РС“, бр. 46/13), која је донета од стране Владе Републике Србије као оснивача Предузећа.

Остали основни капитал представља облик капитала који је пренет из ванпословних извора у пословне изворе.

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

18. РЕЗЕРВЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Статутарне и друге резерве	103.301	103.301
	103.301	103.301

Статутарне и друге резерве обухватају резерве које су формиране ранијих година по тада важећим прописима (законске резерве), као и резерве које је Предузеће, након престанка законске обавезе, формирало расподелом добити.

Промене на резервама у току 2021. и 2020. године су:

	У хиљадама РСД	
	2021.	2020.
Стање 01. јануара	103.301	99.050
Повећање из расподеле добити	-	4.251
	103.301	103.301

19. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Позитивне ревалоризационе резерве	15.661	15.661
	15.661	15.661

Позитивне ревалоризационе резерве обухватају позитиван ефекат промене фер вредности некретнина.

20. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Актуарски губици по основу резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију	7.475	6.641
	7.475	6.641

Промене на нерелизованим губицима у току 2021. и 2020. године су:

	У хиљадама РСД	
	2021.	2020.
Стање на почетку године	6.641	2.445
Актуарски губитак	981	4.936
Одложени порески приход	(147)	(740)
	7.475	6.641

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

21. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Нераспоређени добитак ранијих година	28.183	9.333
Нераспоређени добитак текуће године	9.726	37.699
	37.909	47.032

Промене на нераспоређеном добитку у току 2021. и 2020. године су:

	У хиљадама РСД	
	2021.	2020.
Стање на почетку године	47.032	26.340
Издавања за оснивача (50%)	(18.849)	(8.504)
Издавања у резерве Предузећа (25%)	-	(4.251)
Издавања за учешће запослених у добити (25%)	-	(4.252)
<i>Нераспоређени добитак ранијих година</i>	28.183	9.333
<i>Нето добитак периода</i>	9.726	37.699
	37.909	47.032

Надзорни одбор Предузећа донео је 14.06.2021. године Одлуку Број: 885/4 о расподели добити из 2020. године у износу од РСД 37.699.011,49 динара, и то 50% за оснивача у износу од РСД 18.849.505,75 динара, и 50% у оквиру Предузећа у износу од РСД 18.849.505,74 динара.

На основу ове Одлуке извршена је само расподела добити за оснивача у износу од РСД 18.849.505,75 динара, обзиром да је Влада Републике Србије као оснивач, на исту дала сагласност тек у 2022. години, по Решењу 05 Број: 41-1606/2022 од 24.02.2022. године (“Сл. гласник РС“, бр. 27/2022).

Уплата оснивачу извршена је у периоду од 2.04. - 18.10.2021. године у целокупном износу од РСД 18.849.505,75 динара.

22. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		
- Резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију	13.922	12.823
Остала дугорочна резервисања		
- Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава-шума	44.552	54.069
	58.474	66.892

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Промене на дугорочним резервисањима у току 2021. и 2020. године су:

	У хиљадама РСД					
	Резервисања за отпремнине за одлазак у пензију		Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		Укупно	
	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.
Стање на почетку године	12.823	7.828	54.069	41.323	66.892	49.151
Додатна резервисања извршена на терет расхода периода (напомена 48)	985	603	17.417	41.549	18.402	42.152
Повећање/(смањење) резервисања на терет компоненти капитала	981	4.937	-	-	981	4.937
Искоришћени износи у току периода	(867)	(545)	(26.934)	(28.803)	(27.801)	(29.348)
Стање на крају године	13.922	12.823	44.552	54.069	58.474	66.892

а) Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

Резервисања за отпремнине за одлазак у пензију се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене. Имајући у виду да у Републици Србији не постоји развијено тржиште за овакве обвезнице, коришћена је дисконтна стопа НБС.

На дан биланса 31. децембра 2021. године, референтна каматна стопа НБС износила је 1,00%, па је примењена иста дисконтна стопа као и у 2020. години у висини од 3,0% из разлога што се у дужем периоду очекује раст референтне каматне стопе.

Основне актуарске претпоставке које су коришћене приликом израчунавања резервисања за отпремнине за одлазак у пензију, су:

	У РСД	
	2021.	2020.
Дисконтна стопа	3,00%	3,00%
Процењена стопа раста просечне зараде	1,00%	1,00%
Процент флукуације	30,00%	30,00%
Износ отпремнине у моменту резервисања	267.466,50	246.151,20
Износ отпремнине у претходном периоду	246.151,20	149.888,40
Укупан број запослених на дан 31.12. текуће године	183	180
Трошак текуће услуге рада	625.915,70	384.760,06
Трошак камате	358.678,69	218.486,42
Актуарски (добитак)/губитак	981.359,42	4.936.479,85

Анализа осетљивости у складу са МРС 19

1. Промена дисконтне стопе за 1% при непромењеним осталим претпоставкама

Уколико бисмо претпоставили промену дисконтне стопе за 1%, износ промене обавезе за резервисања се може приказати на следећи начин:

Табела за анализу осетљивости

Дисконтна стопа			Ефекат смањења дисконтне стопе	Ефекат повећања дисконтне стопе
3,0%	2,0%	4,0%	+12,14%	-10,28%

Обрачун резервисања на дан 31.12.2021. године урађен је уз претпостављену процењену дисконтну стопу од 3,0%.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Анализа осетљивости показује да смањење дисконтне стопе од 1% узрокује просечно повећање обрачуног износа обавезе за резервисања за 12,14%, док повећање дисконтне стопе за 1% узрокује просечно смањење обрачуног износа обавезе за резервисање за 10,28%.

2. Промена процењене стопе раста зарада за 1% при непромењеним осталим претпоставкама

Уколико бисмо претпоставили промену процењене стопе раста зарада за 1%, износ промене обавезе за резервисања се може приказати на следећи начин:

Табела за анализу осетљивости

Процењена стопа раста зараде			Ефекат смањења процењене стопе раста зарада	Ефекат повећања процењене стопе раста зарада
1,0%	0,0%	2,0%	-10,57%	+12,27%

Обрачун резервисања на дан 31.12.2021. године урађен је уз претпостављену процењену стопу раста зарада од 1,0%.

Анализа осетљивости показује да смањење процењене стопе раста зарада од 1% узрокује просечно смањење обрачуног износа обавезе за резервисања за 10,57%, док повећање процењене стопе раста зарада за 1% узрокује просечно повећање обрачуног износа обавезе за резервисање за 12,27%.

3. Промена процењене флукуације за 1% при непромењеним осталим претпоставкама

Уколико бисмо претпоставили промену процењене флукуације за 1%, износ промене обавезе за резервисања се може приказати на следећи начин:

Табела за анализу осетљивости

Процењена флукуација			Ефекат смањења процењене флукуације	Ефекат повећања процењене флукуације
30,0%	29,0%	31,0%	+1,43%	-1,43%

Обрачун резервисања на дан 31.12.2021. године урађен је уз претпостављену процењену флукуацију од 30,0%.

Анализа осетљивости показује да смањење процењене флукуације од 1% узрокује просечно повећање обрачуног износа обавезе за резервисања за 1,43%, док повећање процењене флукуације за 1% узрокује просечно смањење обрачуног износа обавезе за резервисање за 1,43%.

б) Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава

Дугорочна резервисања за трошкове обнављања природних богатстава обухватају резервисања за обнављање (репродукцију) шума, која се формирају у складу са Законом о шумама. Средства за репродукцију шума служе за одржавање и заштиту постојећих шума, обнављање посечених шума и отварање постојећих шума за експлоатацију. Резервисања се обрачунавају у износу од 15% на основицу коју чини тржишна вредност израђених дрвних сортимената на месту сече.

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

23. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ, ЗАЈМОВИ И ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ
ЛИЗИНГА У ЗЕМЉИ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Обавезе по основу закупа имовине са правом коришћења	3.774	-
- Текуће доспеће (напомена 25)	(726)	-
	3.048	-

Дугорочне обавезе по основу закупа имовине са правом коришћења обухватају обавезе према закуподавцу ПТ “АСВ ДРИНА“ ДОО, Бајина Башта, за закуп стоваришта на 71 месец (од 1.01.2021. године до 30.11.2026. године), а на основу Анекса I Уговора о закупу од 30.11.2021. године. Ове обавезе су признате сагласно одредбама МСФИ 16 *Лизинг*, почев од 1.01.2021. године (напомена 3.4. и 6.).

24. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Дугорочни одложени приходи и примљене донације:		
- државна додељивања	133.875	107.538
- донације из иностранства	5.090	7.470
	138.965	115.008

Промене на државним додељивањима у 2021. и 2020. години су:

	У хиљадама РСД	
	2021.	2020.
Стање на почетку године	107.538	89.571
Примљене донације из буџета Републике Србије	49.495	34.762
Примљене донације од правних лица	1.140	-
Смањење по основу амортизације у корист прихода	(2.656)	(2.297)
Смањење по основу извештаја о изведеним радовима	(14.093)	(12.583)
Плаћен ПДВ	(7.549)	(1.937)
Остале промене	-	22
Стање на крају године	133.875	107.538

Путем државних додељивања финансира се реконструкција планинарског дома на Митровцу. До 31. децембра 2021. године у реконструкцију планинарског дома на Митровцу уложено је РСД 53.446 хиљада.

Промене на донацијама из иностранства у 2021. и 2020. години су:

	У хиљадама РСД	
	2021.	2020.
Стање на почетку године:		
- Очување биодиверзитета на подручју дринске долине	7.470	7.470
Примљене донације у току године за пројекте:		
- Очување биодиверзитета на подручју дринске долине	3.770	-
- Паркови Динарида	570	-
- Унапређење система заштите од пожара	4.520	-
- Еко Карст	-	2.649
Оправдани пројекти у току године на основу извештаја:		
- Очување биодиверзитета на подручју дринске долине	(9.741)	-
- Еко Карст	-	(2.649)
Пренос партнеру у пројекту Очување биодиверзитета на подручју дринске долине (ЈП Шуме РС ад Соколац)	(1.499)	-
Стање на крају године	5.090	7.470

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

Примљене донације везане за средства евидентирају се као одложени приход, по номиналној вредности и признају се у приходе на систематичној и пропорционалној основи током употребног века средства на бази сучељавања са расходима за амортизацију, односно на бази сучељавања са трошковима изведених радова.

25. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке		
- обавезе по основу финансијског лизинга који је одобрен са роком враћања до једне године	15.124	10.678
- део дугорочних обавеза по основу закупа имовине са правом коришћења које доспевају до једне године	726	-
	15.850	10.678
Обавезе по основу кредита од домаћих банака	-	11.250
	15.850	21.928

Обавезе по основу финансијског лизинга у износу од РСД 15.124 хиљада, обухватају обавезу према ОТП Лизинг Србија доо, Београд, по Уговору о финансијском лизингу број 026052 од 13.10.2021. године, за куповину шумског трактора. Према Уговору и плану отплате, лизинг је одобрен на годину дана, односно са роком отплате 25.10.2022. године.

26. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Примљени аванси од купаца у земљи	23.093	5.086
Примљени депозити од купаца у земљи (за лицитацију)	3.869	-
	26.962	5.086

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Добављачи у земљи	24.131	12.164
	24.131	12.164

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Остале краткорочне обавезе		
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	16.859	15.269
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	-	32
Обавезе према члановима надзорног одбора	222	202
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	231	264
Остале обавезе	29	30
	17.341	15.797
Обавезе по основу ПДВ и осталих јавних прихода		
Обавезе за порез на додату вредност	750	2.538
Обавезе по основу осталих јавних прихода:		
- обавезе за накнаду за коришћење дрвета	469	483
- остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	203	148
	1.422	3.169
	18.763	18.966

29. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама РСД	
	31. децембар 2021.	31. децембар 2020.
Унапред обрачунати трошкови до једне године	1.503	2.686
	1.503	2.686

30. УСАГЛАШАВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

На дан биланса 31.12.2021. године неусаглашена су следећа потраживања и обавезе:

	Број	Износ	У хиљадама РСД	
			% (број)	% (Износ)
Потраживања од купаца у земљи	2	167	0,40	0,77
Потраживања за накнаду за коришћење заштићеног подручја Националног парка	1	531	0,42	4,90
Примљени аванси	2	23	0,98	0,10
Обавезе према добављачима у земљи	2	833	0,75	3,45

31. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Порески расход периода	2.919	7.262
Одложени порески расходи периода	505	246
	3.424	7.508

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

Усаглашавање пореског расхода периода и производа добитка пре опорезивања и прописане пореске стопе

Обрачунати порески расход се разликује од теоријског износа који би се добило применом важеће пореске стопе од 15% на рачуноводствену добит пре опорезивања, као што следи:

	У хиљадама РСД	
	31.децембар 2021.	31.децембар 2020.
Добитак пре опорезивања	13.150	45.207
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 15%	<u>1.973</u>	<u>6.781</u>
Усклађивање расхода	5.091	3.208
Усклађивање прихода	<u>1.222</u>	<u>-</u>
Пореска основица-опорезива добит	19.463	48.415
Обрачунати порез	<u>2.919</u>	<u>7.262</u>
<i>Ефективна пореска стопа</i>	<u>22,20%</u>	<u>16.06%</u>

Одложена пореска средства и обавезе

	У хиљадама РСД	
	31.децембар 2021.	31.децембар 2020.
Одложена пореска средства		
Ефекти привремених разлика	<u>(2.405)</u>	<u>(2.041)</u>
Одложене пореске обавезе		
Привремене разлике на некретнинама и опреми	7.747	7.025
Заокружење	<u>(1)</u>	<u>(1)</u>
Одложене пореске обавезе - нето	<u>5.341</u>	<u>4.983</u>

Промене на рачуну одложена пореска средства и обавезе биле су као што следи:

	У хиљадама РСД		
	Резервисања за отпремнине	Неплаћени јавни приходи и остали непризнати расходи	Укупно
Одложена пореска средства			
Стање 1. јануара 2020. године	1.174	190	1.364
У корист /(на терет) биланса успеха	9	(72)	(63)
У корист капитала	740	-	740
<i>Стање 31. децембар 2020.</i>	<u>1.923</u>	<u>118</u>	<u>2.041</u>
У корист биланса успеха	165	52	217
У корист капитала	147	-	147
<i>Стање 31. децембра 2021.</i>	<u>2.235</u>	<u>170</u>	<u>2.405</u>

	У хиљадама РСД	
	Разлика између основица	Укупно
Одложене пореске обавезе		
Стање 1. јануара 2020. године	6.842	6.842
На терет биланса успеха	183	183
<i>Стање 31. децембра 2020.</i>	<u>7.025</u>	<u>7.025</u>
На терет биланса успеха	722	722
<i>Стање 31. децембра 2021.</i>	<u>7.747</u>	<u>7.747</u>

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

32. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2021.	2020.
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1.452	1.613
	1.452	1.613

33. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2021.	2020.
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	309.301	332.128
	309.301	332.128

34. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2021.	2020.
Приходи од активирања учинака	820	1.487
Приходи од активирања робе	883	189
	1.703	1.676

35. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2021.	2020.
<i>Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.:</i>		
Приходи од дотација	3.552	4.060
Приходи по основу условљених донација (амортизација)		2.297
Приходи по основу условљених донација (расходи)		2.649
Приходи по основу примљених средстава за реализацију Програма пословања		8.868
Приходи по основу примљених средстава за реализацију радова на заштити шума од болести и штеточина		3.715
Приходи по основу условљених донација (остало)		(22)
	30.042	21.567
<i>Други пословни приходи:</i>		
Приходи од закупнина	1.581	1.356
Приходи од накнада за коришћење природних добара	41.329	35.372
Приходи од дозвола за риболов	855	1.242
	43.765	37.970
	73.807	59.537

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

За реализацију Програма управљања средства су примљена од Министарства за заштиту животне средине а за радове на заштити шума од болести и штеточина у државним и приватним шумама средства су примљена од Министарства пољопривреде Управа за шуме. На основу поднетих извештаја о изведеним радовима, на бази сучељавања са трошковима изведених радова, одложени приходи и примљене донације до једне године укинута су у корист приходи.

Приходи од накнада за коришћење природних добара у износу од РСД 41.329 хиљада (2020. година РСД 35.372 хиљада) обрачунавају се и наплаћују на основу Закона о заштити природе и Одлуке о накнадама за коришћење заштићеног подручја ЈП “Национални парк Тара“ Бајина Башта.

**36. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ
(ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)**

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Приходи од усклађивања вредности биолошких средстава - шума	-	1.608
	<u>-</u>	<u>1.608</u>

37. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ

Набавна вредност продате робе у 2021. години је износила РСД 1.780 хиљада (2020. година РСД 1.332 хиљада) и укључује набавну вредност продатих сувенира.

38. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
<i>Трошкови материјала:</i>		
Трошкови материјала за израду	2.858	1.970
Трошкови осталог материјала (режијског)	3.642	3.398
Трошкови резервних делова	3.203	3.545
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	5.421	5.019
	<u>15.124</u>	<u>13.932</u>
<i>Трошкови горива и енергије:</i>		
Трошкови горива и мазива	14.003	12.906
Трошкови електричне енергије	2.218	1.895
Остали трошкови горива и енергије за загревање	1.587	2.554
	<u>17.808</u>	<u>17.355</u>
	<u>32.932</u>	<u>31.287</u>

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

39. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Трошкови зарада и накнада зарада	158.906	152.814
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	26.913	26.020
Остали лични расходи и накнаде	17.065	19.086
	202.884	197.920

Остали лични расходи и накнаде обухватају следеће:

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Трошкови накнада по уговорима о делу	71	126
Трошкови накнада по ауторским уговорима	-	286
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	3.999	3.811
Накнада трошкова запосленима на службеном путу	829	562
Накнаде трошкова превоза на рад и са рада	3.071	4.096
Јубиларне награде	3.251	3.690
Отпремнине код одласка у пензију	844	1.101
Солидарна помоћ запосленом	2.198	1.969
Разна давања физичким лицима која нису запослени	1.579	1.855
Остала давања запосленим лицима	1.223	1.590
	17.065	19.086

40. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Трошкови амортизације грађевинских објеката	6.754	6.410
Трошкови амортизације опреме	7.175	6.159
Трошкови амортизације објеката узетих у лизинг	757	-
	14.686	12.569

**41. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ
(ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)**

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Расходи од усклађивања вредности биолошких средстава – шума (напомена 9)	117	-
	117	-

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

42. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Трошкови услуга на изради учинака	27.380	38.384
Трошкови транспортних услуга	2.498	1.868
Трошкови услуга одржавања	8.341	4.899
Трошкови закупнина	-	922
Трошкови сајмова	101	77
Трошкови рекламе и пропаганде	2.965	1.766
Трошкови осталих услуга	6.850	4.696
	48.135	52.612

43. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Трошкови резервисања за обнављања природних богатстава (напомена 22)	17.418	41.549
Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених (напомена 22)	984	603
	18.402	42.152

44. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Трошкови непроизводних услуга	16.282	14.145
Трошкови репрезентације	1.009	826
Трошкови премија осигурања	1.810	1.189
Трошкови платног промета	581	711
Трошкови чланарина	615	533
Трошкови пореза	13.328	13.694
Остали нематеријални трошкови	1.943	1.613
	35.568	32.711

45. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Приходи од камата		
-по депозитима по виђењу	3	2
	3	2

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

46. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Расходи камата		
-по обавезама из дужничко-поверилачких односа	2	7
-по основу кредита	147	366
-по основу финансијског лизинга	302	142
-по основу оперативног лизинга	118	-
-по осталим основама	-	58
	569	573
Негативне курсне разлике	13	27
	582	600

47. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Приходи од усклађивања вредности потраживања од купаца	-	2.853
	-	2.853

48. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Расходи од усклађивања вредности потраживања од купаца у земљи (напомена 12)	1.956	-
Расходи од усклађивања вредности потраживања за приходе по посебним прописима (напомена 13)	822	534
	2.778	534

49. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава 31. децембра	
	2021.	2020.
Вишкови	-	4
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог резултата	1	2
Остали непоменути приходи:		
-приходи по основу накнаде штете	79	25
-уновчење менице по основу јавних набавки	1.506	
-остали непоменути приходи	563	379
	2.149	410

Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године

50. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама РСД	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	2020.
	2021.	
Губици по основу расхоровања и продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3.183	149
Мањкови	249	223
Расходи по основу директних отписа потраживања	37	50
Расходи по основу расхоровања залиха	45	35
Остали непоменути расходи:		
-расходи накнаде штете	1.627	476
-издаци за хуманитарне, културне, здравствене, образовне, научне и верске намене, за заштиту човекове средине и за спортске намене	2.258	2.828
-остали непоменути расходи	411	800
	7.810	4.561

51. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Предузеће на дан биланса није имало потенцијалне финансијске обавезе у вези са банкарским и другим гаранцијама, ни по другим основама.

Преузете обавезе за улагања у стална средства

Предузеће нема потписане, а неизвршене уговоре за улагања у стална средства на дан биланса стања.

52. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

На дан 31. децембра 2021. године, Предузеће је странка у седам управних поступака чији је предмет реституција имовине и то пред Агенцијом за реституцију и пред Агенцијом за конфесионалну реституцију. Против Предузећа се воде четири својинска спора ради признавања својине по основу одржаја. На основу анализе расположиве правне документације и информација добијених од стручне службе, руководство верује да ће бити решени у корист Предузећа, и у складу тим, није извршено додатно резервисање за ризике по том основу у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2021. године.

53. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА ИЗВЕШТАЈНОГ ПЕРИОДА

У периоду од 31.12.2021. године до дана одобравања финансијских извештаја за 2021. годину, нису идентификовани догађаји који пружају доказ о околностима које су постојале на крају извештајног периода, нити догађаји који указују на околности које су настале после извештајног периода, поред књижених и обелодањених, а у складу са МРС 10 *Догађаји после извештајног периода*.

**Напомене уз редован годишњи финансијски извештај
за годину завршену 31. децембра 2021. године**

54. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа, могу се разликовати од тумачења руководства Предузећа. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају право да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

Законски заступник
Драгић Караклић, директор